

บทที่ 5

ประชาคมอาเซียน

ผศ.แพรภัทรา เขียวชะอุ่ม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ประชาคมอาเซียน
(ASEAN Community: AC)

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
(Association of South East Asian Nations: ASEAN)

ประชาคมอาเซียน

(ASEAN Community: AC)

เป็นพัฒนาการของการรวมกลุ่มประเทศตามแนวคิดภูมิภาคนิยมของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน ซึ่งประชาคมอาเซียน ถือเป็นเป้าหมายในการยกระดับความร่วมมือของอาเซียน จากจุดเริ่มต้นของการมุ่งเน้นในการสร้างความร่วมมือทางการเมืองและความมั่นคงร่วมกันเพื่อการพัฒนาประเทศหลังจากการยุติของสงครามโลกครั้งที่ 2 และความบอบช้ำของสงครามเย็นในระยะต่อมา และจากการร่วมมือของผู้นำประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ปรับเปลี่ยนไปสู่ความร่วมมือในด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะการมุ่งเน้นในด้านเศรษฐกิจมากขึ้น และในปี 2558 นี้ประเทศสมาชิกอาเซียนได้วางแผนในการยกระดับความร่วมมือระหว่างกันไปสู่ทิศทางที่ก้าวหน้าอีกระดับหนึ่งด้วยการจัดตั้ง “ประชาคมอาเซียน” ขึ้นเพื่อสนับสนุนการรวมตัวและความร่วมมือระหว่างกันอย่างรอบด้าน ประกอบด้วย 3 ประชาคมที่คนไทยเรียกว่า 3 เสาหลัก ได้แก่

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community: APSC)
2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)
3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)

โครงสร้างของประชา

ASEAN Community by 2015

**ASEAN Political
Security Community**

**ASEAN Economic
Community**

**ASEAN
Socio-cultural
Community**

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน

Association of South East Asian Nations: ASEAN

เสาที่ 1

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน
ASEAN Political-Security Community: APSC

เสาที่ 2

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
ASEAN Economic Community: AEC

เสาที่ 3

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC

คุณลักษณะของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC)

1. ประชาคมที่มีกติกาและมีการพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน
(a rules-based community of shared values and norms)

2. ประชาคมที่ทำให้ภูมิภาคมีความเป็นเอกภาพ มีความสงบสุข มีความ
แข็งแกร่ง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาคความมั่นคงที่
ครอบคลุมในทุกมิติ (A cohesive, peaceful, and resilient region with
shared responsibility for comprehensive security)

3. ประชาคมที่ทำให้เป็นภูมิภาคที่มีพลวัตและมองไปยังโลกภายนอกที่มีการ
รวมตัวและลักษณะพึ่งพาซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น
(a dynamic and outward looking region in an increasingly integrated and
interdependent world)

คุณลักษณะของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(Characteristics of ASEAN Economic Community)

1. การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน
(a Single Market and Production Base)

2. การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง
(a Highly Competitive Economic Region)

3. การเป็นภูมิภาคที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน
(a Region of Equitable Economic Development)

4. การเป็นภูมิภาคที่บูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกได้อย่างสมบูรณ์
(a Region Fully Integrated into the Global Economy)

คุณลักษณะของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

(Characteristics of ASEAN Socio-Cultural Community)

1. การพัฒนามนุษย์ (human development)
2. การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (social welfare and protection)
3. ความยุติธรรมและสิทธิ (social justice and rights)
4. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (ensuring environmental sustainability)
5. การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (building ASEAN identity)
6. การลดช่องว่างการพัฒนา (narrowing the development gap)

ความเป็นมาของประชาคมอาเซียน

จากการก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนเมื่อปี 2510 เป็นต้นมานั้น อาเซียนมีพัฒนาการมาเป็นระยะ ๆ จนมาถึงการตกลงความร่วมมือที่จะเปิดประชาคมร่วมกันของทั้ง 10 ประเทศสมาชิก โดยมีพัฒนาการดังนี้

1. การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 7-8 ตุลาคม 2546 ที่เกาะ**บาหลี ประเทศอินโดนีเซีย** ผู้นำอาเซียนได้ประกาศ “ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน 2” (Declaration of ASEAN Concord II) หรือ “ความร่วมมือ**บาหลี 2**” (Bali Concord II) เรื่อง**การจัดตั้งประชาคมอาเซียนใน 3** เสา ซึ่งประกอบด้วยการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ภายในปี **พ.ศ.2563** โดยมีวัตถุประสงค์ให้อาเซียนเป็นสังคมที่เอื้ออาทรและมีความมั่นคง ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนรวมทั้งส่งเสริมเอกลักษณ์ของอาเซียน นอกจากนี้ที่ประชุมได้รับรอง “แผนปฏิบัติการประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” (ASEAN Economic Community Plan of Action) เพื่อให้ใช้เป็นแนวทางในการนำไปสู่การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2015

ข้อตกลงร่วม

ประกาศการรวมตัว
เป็นประชาคม
อาเซียนในปี ค.ศ.
2020 ที่ประกอบด้วย
สามเสาหลักได้แก่
APSC, AEC และ
ASCC

12th ASEAN Summit ฟิลิปปินส์

ปฏิญญาเซบู
เลื่อนเวลา
การประชุมตัว
เป็นประชาคม
อาเซียนเร็วขึ้น
เป็นภายในปี
2015

9th ASEAN Summit

ปฏิญญา บาหลี 2
อินโดนีเซีย

รับรองกฎบัตร
อาเซียน (ASEAN
Charter)

รับรอง AEC
Blueprint
20 พ.ย. 2550
สิงคโปร์

13th ASEAN Summit

14th ASEAN Summit

รับรอง APSC
Blueprint
รับรอง ASCC
Blueprint
15 ธ.ค. 2551
ไทย

2. การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 10 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 29-30 พฤศจิกายน
2547 ที่กรุงเวียงจันทน์ ประเทศลาว ที่ประชุมได้ลงนาม “แผนปฏิบัติการเวียงจันทน์”
(Vientiane Action Programme: VAP) ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการระยะเวลา 6 ปี ตั้งแต่ปี
2547-2553 โดยจะใช้แทนแผนปฏิบัติการฮานอย ที่จะเป็นแนวทางให้ประเทศสมาชิก
สามารถบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ.2020 และปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือ
และความมั่นคงอาเซียน ว่าด้วยการจัดตั้งประชาคมในสามเสา ได้แก่ ประชาคมการเมืองและ
ความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
ที่ประชุมได้รับรองเอกสาร “แผนปฏิบัติการประชาคมความมั่นคงอาเซียน” (ASEAN
Security Community Plan of Action) และ “แผนปฏิบัติการประชาคมสังคม-วัฒนธรรม
อาเซียน”(ASEAN Socio-Cultural Community Plan of Action) รวมทั้งเห็นพ้องให้
จัดตั้งกองทุนอาเซียนเพื่อการพัฒนา (ASEAN Development Fund- ADF) เพื่อส่งเสริม
การดำเนินงานของแผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ และเห็นพ้องให้จัดการประชุมสุดยอดเอเชีย
ตะวันออก ซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิกอาเซียน จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี อินเดีย
ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ครั้งแรกที่ประเทศมาเลเซีย ในปี พ.ศ.2548

- 3. การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 12 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 11-15 มกราคม 2550 ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ที่ประชุมได้ลงนาม “ปฏิญญาเซบูเพื่อมุ่งไปสู่ประชาคมที่มีความเอื้ออาทรและแบ่งปันที่เป็นหนึ่งเดียว” (Cebu Declaration Towards One Caring and Sharing Community) เพื่อย้ำเจตนารมณ์ที่จะให้อาเซียนมุ่งไปสู่การเป็นประชาคมที่มีความเอื้ออาทรและแบ่งปันทั้งในด้านทรัพยากรมนุษย์ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม รวมทั้งเห็นพ้องให้ส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals – MDGs) ที่ได้มีการประกาศในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน-สหประชาชาติ ครั้งที่ 2 ในปี 2548 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการลดความยากจนและความไม่เท่าเทียม และการพัฒนาพื้นฐานและคุณภาพชีวิตของประชาชน นอกจากนี้ ที่ประชุมได้ลงนามใน “ปฏิญญาเซบูว่าด้วยการเร่งจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558)” (Cebu Declaration on the Acceleration of the Establishment of an ASEAN Community by 2015) เพื่อเร่งการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้เร็วขึ้นอีก 5 ปี จากปี 2563 เป็นปี 2558

4. การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 13

จัดขึ้นระหว่างวันที่ 18-22 พฤศจิกายน 2550 ที่ประเทศสิงคโปร์ ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบ “ปฏิญญาแผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” (Declaration on the ASEAN Economic Community Blueprint) ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการมุ่งไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ภายในปี 2558

5. การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14

จัดขึ้นระหว่างวันที่ 26 กุมภาพันธ์ – 1 มีนาคม พ.ศ. 2552 ที่อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยผู้นำอาเซียนได้ลงนามใน “**ปฏิญญาชะอำ หัวหิน** ว่าด้วยแผนงานสำหรับประชาคมอาเซียน ปี ค.ศ.2009-2015” (Cha-am Hua Hin Declaration on the Roadmap for an ASEAN Community) ซึ่งครอบคลุมแผนงานการเป็นประชาคมการเมืองและความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม และยังได้ให้การรับรองเอกสารอื่น ๆ ที่มีความสำคัญ แผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community Blueprint) แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint) ซึ่งทำให้อาเซียนมีแผนงานรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนครบทั้ง 3 เสา โดยแผนงานต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยในการส่งเสริมกระบวนการ การจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้เป็นไปได้ไปอย่างสมดุลครอบคลุมและยั่งยืน

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) โดยมีการจัดทำพิมพ์เขียวหรือแผนการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASPC Blueprint) มีเป้าหมายเพื่อให้อาเซียนเป็นสังคมที่มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีเสถียรภาพ สันติภาพ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน จะทำให้อาเซียนการเป็นประชาคมที่มีกฎเกณฑ์ บรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน ตามหลักประชาธิปไตย ส่งเสริมธรรมาภิบาล และหลักนิติธรรม ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยอาเซียนจะก้าวไปสู่การเป็นภูมิภาคที่มีเอกภาพ สงบสุข และมีความแข็งแกร่ง พร้อมรับผิดชอบร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อส่งเสริมและรักษาความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรและเป็นประโยชน์กับประเทศภายนอกเพื่อสันติภาพโลก และอาเซียนจะมีการดำเนินบทบาทที่สำคัญในเวทีระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมกัน โดยมี แผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนของทั้ง 10 ประเทศสมาชิก

คุณลักษณะของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

- ตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ได้แก่
 - 1) ประชาคมที่มีกติกาและมีการพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน
 - 2) ประชาคมที่ทำให้ภูมิภาคมีความเป็นเอกภาพ มีความสงบสุข มีความแข็งแกร่ง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ และ
 - 3) ประชาคมที่ทำให้เป็นภูมิภาคที่มีพลวัตและมองไปยังโลกภายนอกที่มีการรวมตัวและลักษณะพึ่งพาซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น

คุณลักษณะของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC)

1. ประชาคมที่มีกติกาและมีการพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน
(a rules-based community of shared values and norms)

2. ประชาคมที่ทำให้ภูมิภาคมีความเป็นเอกภาพ มีความสงบสุข มีความ
แข็งแกร่ง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาคความมั่นคงที่
ครอบคลุมในทุกมิติ (A cohesive, peaceful, and resilient region with
shared responsibility for comprehensive security)

3. ประชาคมที่ทำให้เป็นภูมิภาคที่มีพลวัตและมองไปยังโลกภายนอกที่มีการ
รวมตัวและลักษณะพึ่งพาซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น
(a dynamic and outward looking region in an increasingly integrated and
interdependent world)

คุณลักษณะที่ 1 ประชาคมที่มีกติกาและมีการพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน

คุณลักษณะประการแรกของแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน คือ ประชาคมที่มีกติกาและมีการพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน (a rules-based community of shared values and norms) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

คุณลักษณะที่ 1	ประชาคมที่มีกติกาและมีการพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน
องค์ประกอบที่ 1	ความร่วมมือด้านการพัฒนาการเมือง (cooperation in political development)
องค์ประกอบที่ 2	การสร้างและแบ่งปันกฎเกณฑ์ร่วม (shaping and sharing norms)

1. ความร่วมมือด้านการพัฒนาการทางการเมือง โดยการส่งเสริมความเข้าใจและการยอมรับในระบอบการเมืองต่าง ๆ วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของรัฐสมาชิกอาเซียน โดยการจัดตั้งองค์กรความร่วมมือเฉพาะด้านเพื่อดำเนินมาตรการที่จำเป็นในการส่งเสริมความเข้าใจและการยอมรับในระบอบการเมือง วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยจะดำเนินการ เช่น สนับสนุนการจัดกิจกรรมของภาควิชาการอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี รวมถึงการจัดประชุมทางวิชาการ ประชุมเชิงปฏิบัติการและการสัมมนา จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับพลวัตของระบบการเมือง วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่อง เพิ่มพูนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้นจัดสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับสถาบันประชาธิปไตย การให้ความเท่าเทียมทางเพศเป็นกระแสหลักในนโยบาย และการมีส่วนร่วมของประชาชน ปูทางสำหรับกรอบองค์การเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการไหลเวียนของข้อมูลโดยเสรี เพื่อการสนับสนุนและความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียน เช่น ให้มีการฝึกงาน ทุนฝึกงาน มอบทุนการศึกษา การประชุมเชิงปฏิบัติการการศึกษาดูงานและการแลกเปลี่ยนผู้สื่อข่าว เพื่อเพิ่มศักยภาพและความเป็นมืออาชีพด้านสื่อในภูมิภาค อำนวยความสะดวกให้มีการสร้างภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ เกมส์ และสาระทางสื่อแบบใหม่ร่วมกัน และแลกเปลี่ยนสื่อดังกล่าวระหว่างกัน เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม

2. การสร้างและแบ่งปันกฎเกณฑ์ร่วม โดยการปรับกรอบสถาบันของอาเซียนให้เป็นไปตามกฎบัตรอาเซียน โดยการเตรียมและดำเนินการตามแผนงานในช่วงเปลี่ยนผ่านว่าด้วยการปฏิรูปสถาบันที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามกฎบัตรอาเซียน พัฒนาตามความเหมาะสมพิธีสารและ/หรือข้อตกลงเพิ่มเติม รวมทั้งร่างขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกฎในการดำเนินการที่จำเป็นตามกฎบัตรอาเซียน และพัฒนาแผนกฎหมายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามกฎบัตรอาเซียน และเสริมสร้างความร่วมมือภายใต้สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการและการสัมมนาเพื่อประเมินความก้าวหน้าของการดำเนินงานของทีเอซีและหาทางในการพัฒนากลไกการดำเนินการต่อไป จัดให้มีการประชุมของอัครราชทูตเพื่อทบทวนการดำเนินการของสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และส่งเสริมการภาคยานุวัตรโดยประเทศที่ไม่ใช่ประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะส่งเสริมให้มีการดำเนินการอย่างสมบูรณ์ตามปฏิญญาว่าด้วยทะเลจีนใต้เพื่อสันติภาพและเสถียรภาพในทะเลจีนใต้ดำเนินการตามวิธีปฏิบัติที่มีอยู่ของอาเซียนโดยประเทศสมาชิกเพื่อให้มีการปรึกษาหารืออย่างใกล้ชิดและให้การดำเนินการของดีไอซีบรรลุผลอย่างเต็มที่ สํารวจและจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือ และหามาตรการส่งเสริมความร่วมมืออื่นบนพื้นฐานของการหารืออย่างใกล้ชิดระหว่างประเทศสมาชิก โดยเคารพต่ออธิปไตยและคุณธรรมของซึ่งกันและกัน ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอตามภาพรวมของกระบวนการในการดำเนินงาน และทำให้เกิดความมั่นใจในการดำเนินงานของประเทศในทะเลจีนใต้ให้มีความเหมาะสมและทันท่วงที และดำเนินการเพื่อนำไปสู่การรับรองระเบียบในการปฏิบัติ ในระดับภูมิภาคในทะเลจีนใต้

2.1 ส่งเสริมให้มั่นใจว่ามีการดำเนินการตามสนธิสัญญาว่าด้วยเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแผนปฏิบัติการภายใต้สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงการยอมรับข้อตกลงของทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ และความตกลงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนให้มีการภาคยานุวัติพิธีสารของสนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำหรับกลุ่มประเทศที่ครอบครองอาวุธนิวเคลียร์ ประสานให้เกิดการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานดังกล่าว

2.2 ส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลอาเซียน มีการจัดการประชุมเวทีหารืออาเซียนเรื่องความร่วมมือทางทะเล ประยุกต์ใช้แนวทางรอบด้านที่ให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยในการเดินเรือและประเด็นความมั่นคงในระดับภูมิภาค ซึ่งเป็นข้อห่วงกังวลร่วมกันของประชาคมอาเซียน การรวบรวมประเด็นความมั่นคงทางทะเลและระบุความร่วมมือทางทะเลร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือด้านความปลอดภัยทางทะเล การค้นหาและการช่วยชีวิตผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลความร่วมมือทางเทคโนโลยีและการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

คุณลักษณะที่ 2 ประชาคมที่ทำให้ภูมิภาคมีความเป็นเอกภาพ มีความสงบสุข มีความแข็งแกร่ง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาคความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ

คุณลักษณะที่ 2 ของแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน คือ ประชาคมที่ทำให้ภูมิภาคมีความเป็นเอกภาพ มีความสงบสุข มีความแข็งแกร่ง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาคความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ (a cohesive, peaceful, and resilient region with shared responsibility for comprehensive security) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

คุณลักษณะที่ 2	ประชาคมที่ทำให้ภูมิภาคมีความเป็นเอกภาพ มีความสงบสุข มีความแข็งแกร่ง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ
องค์ประกอบที่ 1	ป้องกันความขัดแย้งและมาตรการการสร้างควมไว้วางใจ (strengthen confidence-building measures)
องค์ประกอบที่ 2	การแก้ไขความขัดแย้งและการระงับข้อพิพาทโดยสันติ (conflict resolution and pacific settlement of disputes)
องค์ประกอบที่ 3	การสร้างสันติภาพหลังความขัดแย้ง (post-conflict peace conflict)
องค์ประกอบที่ 4	ประเด็นความมั่นคงรูปแบบใหม่ (non-traditional security issues)
องค์ประกอบที่ 5	เสริมสร้างความร่วมมือของอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ และการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน (strengthen ASEAN cooperation on disaster management and emergency response)
องค์ประกอบที่ 6	การตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพและทันกาลต่อประเด็นเร่งด่วนหรือสถานการณ์วิกฤติที่ส่งผลกระทบต่ออาเซียน (effective and timely response to urgent issues or crisis situations affecting ASEAN)

1. **ป้องกันความขัดแย้งและมาตรการการสร้างควมไว้นื้อเชื่อใจ** มาตรการการสร้างควมไว้นื้อเชื่อใจและการทูตเชิงป้องกันเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันความขัดแย้งช่วยลดความตึงเครียดและป้องกันไม่ให้เกิดข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศที่ไม่ใช่สมาชิกอาเซียน ตลอดจนช่วยป้องกันการขยายความรุนแรงของความขัดแย้งที่มีอยู่แล้ว ในส่วนของการหารือด้านการป้องกันหรือการเมืองในภูมิภาค เจ้าหน้าที่กลาโหมอาเซียนได้มีส่วนร่วมในการเจรจาด้านความมั่นคงของอาเซียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ภายใต้กรอบความร่วมมือของเวทีการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก อาเซียนได้ทำการรายงานโดยสมัครใจในเรื่องพัฒนาการด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคและจัดประชุมเจ้าหน้าที่กลาโหมระดับสูงโดยสม่ำเสมอภายใต้การหารือของเจ้าหน้าที่กลาโหม และการประชุมนโยบายความมั่นคง อาเซียนยังได้จัดตั้งการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนประจำปี และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านกลาโหม

2. การแก้ไขความขัดแย้งและการระงับข้อพิพาทโดยสันติ โดยเชื่อมั่นว่าการระงับความแตกต่างหรือข้อพิพาทควรกำกับโดยกระบวนการที่มีเหตุผล มีประสิทธิภาพ และยืดหยุ่นเพียงพอ เพื่อหลีกเลี่ยงแนวคิดในทางลบซึ่งอาจเป็นอันตรายหรือเป็นอุปสรรคต่อความร่วมมืออาเซียน ซึ่งพยายามรักษาสันติภาพและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในภูมิภาคและบัญญัติให้ประเทศสมาชิกกระงับการข่มขู่ว่าจะใช้หรือการใช้กำลัง ให้บทบัญญัติสำหรับการระงับข้อพิพาทโดยสันติ ตลอดเวลา โดยผ่านการเจรจาฉันท์มิตรและหลีกเลี่ยงการข่มขู่ว่าจะใช้หรือการใช้กำลังเพื่อแก้ไขข้อพิพาทยุทธศาสตร์สำหรับการแก้ไขความขัดแย้งจะเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางที่ครอบคลุมในทุกมิติ วัตถุประสงค์สำหรับยุทธศาสตร์เหล่านี้เป็นไปเพื่อป้องกันข้อพิพาทและความขัดแย้งไม่ให้เกิดขึ้นระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งมีศักยภาพที่จะสร้างภัยคุกคามต่อสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคอาเซียน สหประชาชาติ และองค์การอื่นได้จัดกิจกรรมความร่วมมือจำนวนมากร่วมกันภายใต้ความพยายามในการส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพ มีความจำเป็นที่จะมีความพยายามที่มากขึ้นในการเสริมสร้างวิธีการระงับข้อพิพาทโดยสันติที่มีอยู่เพื่อหลีกเลี่ยงหรือระงับข้อพิพาทในอนาคต และการดำเนินการในการจัดการความขัดแย้งและการศึกษาวิจัยเรื่องการแก้ไขความขัดแย้ง อาเซียนอาจจัดตั้งกลไกการระงับข้อพิพาทที่เหมาะสมได้เช่นกันภายใต้กฎบัตรอาเซียน

3. การสร้างสันติภาพหลังความขัดแย้ง โดยการเสริมสร้างความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมของอาเซียน โดยให้การบริการและความช่วยเหลือขั้นพื้นฐาน เพื่อบรรเทาทุกข์แก่ผู้ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง โดยต้องปรึกษากับประเทศที่ได้รับผลกระทบ ส่งเสริมความร่วมมือในการช่วยเหลือผู้ลี้ภัย ผู้พลัดถิ่นให้กลับคืนสู่ประเทศอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย และกลับคืนสู่ถิ่นฐานของผู้พลัดถิ่นในประเทศ สนับสนุนในด้านความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่บรรเทาทุกข์ พัฒนาวิธีการจัดการร่วมกันในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบเหตุเมื่อเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้ง มีการเพิ่มความร่วมมือกับสหประชาชาติ รวมทั้งส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมขององค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในด้านการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม การส่งเสริมการเจรจาประสานงานระหว่างทหารและพลเรือน และความร่วมมือในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และขยายบทบาทและการมีส่วนร่วมของสตรีในงานภาคสนามของการปฏิบัติการด้านมนุษยธรรมให้มากขึ้น

- 4. ประเด็นความมั่นคงรูปแบบใหม่ เสริมสร้างความร่วมมือในการรับมือประเด็นปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะเรื่องการค้าอาชญากรรมข้ามชาติและความท้าทายข้ามแดนอื่น ๆ โดยดำเนินการประเด็นสำคัญในแผนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ พยายามที่จะให้สัตยาบันสนธิสัญญาว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเรื่องทางอาญาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและการมุ่งยกระดับให้เป็นสนธิสัญญาอาเซียน และให้คณะทำงานปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ตามความเห็นชอบของที่ประชุมรัฐมนตรียุติธรรม ของอาเซียน เพื่อยกระดับความร่วมมือด้านการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเสริมสร้างการตอบสนองทางด้านความยุติธรรมทางอาญาต่ออาชญากรข้ามแดน ดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลในการทำให้อาเซียนปราศจากยาเสพติดภายในปี พ.ศ. 2558 โดยให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติด โดยการเสริมสร้างมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันการผลิตยาเสพติด การนำเข้าและส่งออกสารเคมีควบคุมตั้งต้น รวมทั้งความร่วมมือในระดับภูมิภาคในเรื่องมาตรการครอบครองยาเสพติดภายใต้การควบคุม รวมทั้งยกระดับความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมายข้ามเขตแดน โดยผ่านการแบ่งปันข้อมูล แนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ และการสร้างขีดความสามารถในการปราบปรามการค้ายาเสพติด มีการพัฒนาความตกลงร่วมกันในระดับทวิภาคีหรือพหุภาคีเพื่อต่อต้านการค้ายาเสพติดและสารเคมีตั้งต้นซึ่งเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2551

4.1 ให้ความช่วยเหลือต่อประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อยกระดับขีดความสามารถทางวิทยาศาสตร์และห้องปฏิบัติการในการระบุสารตั้งต้น และวิเคราะห์ที่มาของยาเสพติดสำหรับการปฏิบัติการด้านกฎหมายและด้านการข่าว มีการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลภูมิหลังกลุ่มผู้ปฏิบัติการเกี่ยวกับการผลิตยาเสพติดรวมทั้งข้อมูลรายการการระวางและเฝ้าดูความเคลื่อนไหวของกลุ่มดังกล่าว การถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด ในการปฏิบัติการด้านการกำจัดสารตั้งต้นและสารเคมีที่จำเป็นที่ยึดได้จากห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ที่ผิดกฎหมาย

4.2 สร้างเสริมขีดความสามารถของกระบวนการยุติธรรม ซึ่งรวมถึงผู้พิพากษา อัยการ และเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาเสพติด การยกระดับความร่วมมือกับภาคภายนอกที่เกี่ยวข้องในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ รวมทั้งการก่อการร้าย การเพิ่มพูนความร่วมมือและการประสานงานระหว่างกลไกเฉพาะด้านของอาเซียนที่ดำเนินการอยู่เพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ มีการสร้างเสริมความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียนในการต่อต้านการประมงผิดกฎหมายที่ไม่ได้รับการดูแลและไม่ได้รายงานในภูมิภาค และมุ่งสู่การก่อตั้งการประชุมหารือด้านการประมงอาเซียน ส่งเสริมการดำเนินการอย่างเต็มที่โดยองค์กรรายสาขาอาเซียนเพื่อป้องกัน ต่อต้าน และกำจัดการลักลอบค้าอาวุธขนาดเล็กและเบาผิดกฎหมายในทุกรูปแบบ โดยสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการสหประชาชาติเพื่อป้องกัน ต่อต้าน และกำจัดการลักลอบค้าอาวุธขนาดเล็กและเบาผิดกฎหมาย และตราสารระหว่างประเทศเพื่อให้รัฐสามารถระบุและติดตามอาวุธขนาดเล็กและเบาผิดกฎหมายได้อย่างทันที่และเชื่อถือได้ และเสริมสร้างความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือในการต่อต้าน และควบคุมการแพร่ขยายของอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

- 5. เสริมสร้างความร่วมมือของอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ และการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยการเพิ่มพูนการตอบสนองที่มีประสิทธิภาพและทันท่วงทีในระดับการเมืองและระดับปฏิบัติงาน ในการเริ่มดำเนินการรอบการดำเนินการด้านการจัดการภัยพิบัติของอาเซียนเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติในกรณีที่มีภัยพิบัติครั้งใหญ่ การเพิ่มพูนการประสานงานระหว่างทหารและพลเรือนในการตอบสนองต่อสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงอย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที มีจัดทำแนวปฏิบัติมาตรฐานสำหรับกรอบการดำเนินการเตรียมพร้อมระดับภูมิภาค และการประสานงานในด้านการบรรเทาภัยพิบัติและการปฏิบัติการตอบสนองสถานการณ์ฉุกเฉินร่วมกันให้เสร็จสิ้น เพื่อจัดตั้งปฏิบัติการร่วมในการให้ความช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัยของรัฐสมาชิก โดยสอดคล้องกับความตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน และดำเนินการให้เกิดการแลกเปลี่ยนที่มีประสิทธิภาพด้านการจัดการภัยพิบัติระหว่างอาเซียนกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน เช่น การประชุมอาเซียนว่าด้วยการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก อาเซียนบวกสาม (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) การประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ในแนวทางที่จะเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติของอาเซียน รวมถึงพัฒนาแนวทางยุทธศาสตร์ของการประชุมอาเซียนว่าด้วยการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกสำหรับความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมและความร่วมมือด้านการบรรเทาภัยพิบัติ

- 6. การตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพและทันกาลต่อประเด็นเร่งด่วน หรือสถานการณ์วิกฤติที่ส่งผลกระทบต่ออาเซียน โดยมีการจัดการประชุมสมัยพิเศษในระดับผู้นำ หรือรัฐมนตรี ในเหตุการณ์วิกฤติหรือสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีผลกระทบต่ออาเซียน และพัฒนารอบการดำเนินการเพื่อจัดการกับสถานการณ์ดังกล่าวอย่างทันที่

คุณลักษณะที่ 3 ประชาคมที่ทำให้เป็นภูมิภาคที่มีพลวัตและมองไปยังโลกภายนอกที่มีการรวมตัวและลักษณะพึ่งพาซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น

คุณลักษณะที่ 3 ของแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน คือ ประชาคมที่ทำให้เป็นภูมิภาคที่มีพลวัตและมองไปยังโลกภายนอกที่มีการรวมตัวและลักษณะพึ่งพาซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น (a dynamic and outward looking region in an increasingly integrated and interdependent world) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

คุณลักษณะที่ 3	ประชาคมที่ทำให้เป็นภูมิภาคที่มีพลวัตและมองไปยังโลกภายนอกที่มีการรวมตัวและลักษณะพึ่งพาซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น
องค์ประกอบที่ 1	การส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางของอาเซียนเป็นศูนย์กลางในความร่วมมือระดับภูมิภาคและการสร้างประชาคม (strengthening ASEAN centrality in regional cooperation and community building)
องค์ประกอบที่ 2	ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่เพิ่มพูนกับประเทศภายนอก (promoting enhanced ties with external parties)
องค์ประกอบที่ 3	เสริมสร้างการปรึกษาหารือและความร่วมมือในประเด็นพหุภาคีที่เป็นความกังวลร่วมกัน (strengthening consultations and cooperation on multilateral)

1. การส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางของอาเซียนเป็นศูนย์กลางในความร่วมมือระดับภูมิภาคและการสร้างประชาคม โดยการริเริ่ม เป็นเจ้าภาพ เป็นประธาน/ประธานร่วม ในกิจกรรมและการประชุมกับคู่เจรจาและองค์กรอื่นๆ ภายนอกและในบริบท ของอาเซียนบวกสาม (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) การประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit: EAS) และการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) และสำรวจ ริเริ่ม การดำเนินกิจกรรมความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมตามที่ได้กำหนดไว้ในเอกสาร ข้อตกลงต่างๆ รวมถึงแผนงานภายใต้กรอบภูมิภาคที่มีอยู่แล้ว และพัฒนาการประชุม อาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) ไปสู่การทูตเชิงป้องกันอย่างเป็นขั้นเป็นตอนและ รอบคอบ โดยยังคงดำเนินมาตรการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจ และให้องค์กรในระดับ ภูมิภาคและระหว่างประเทศ และองค์กรทางวิชาการอื่น มีส่วนร่วมในกระบวนการ ดังกล่าว

- 2. ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่เพิ่มพูนกับประเทศภายนอก ส่งเสริมกิจกรรมที่ทำให้เกิดความตระหนักรู้และความสนใจของอาเซียนซึ่งรวมทั้งการจัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนในประเทศที่สาม ตามความเหมาะสม แสวงหาโครงการความร่วมมือกับองค์กรระดับภูมิภาค และพัฒนาโครงการความร่วมมือต่างๆ เพื่อดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจร่วมระหว่างอาเซียนและสหประชาชาติ
- 3. เสริมสร้างการปรึกษาหารือและความร่วมมือในระดับพหุภาคีที่เป็นความกังวลร่วมกันในการเพิ่มพูนการปรึกษาหารือภายในอาเซียน ซึ่งรวมถึงการแต่งตั้งผู้แทนถาวรของประเทศอาเซียนประจำสหประชาชาติ และองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของอาเซียน

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) เป็นความร่วมมือที่สำคัญในการรวมกลุ่มของประเทศต่าง ๆ ซึ่งตั้งอยู่ในภูมิภาคเดียวกัน ไม่ว่าจะอยู่ในระดับใด และมีขอบเขตน้อยเพียงใดก็ตาม โดยทั่วไปจะมีวัตถุประสงค์ในทางการเมืองและในทางเศรษฐกิจควบคู่กันไป สำหรับประเด็นที่ว่าความร่วมมือทางการเมืองจะมาก่อนความร่วมมือเศรษฐกิจหรือความร่วมมือทางเศรษฐกิจจะกำหนดขอบเขตของความร่วมมือทางการเมืองนั้น คงจะยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจน สิ่งที่เราควรยอมรับได้ก็คือ ความร่วมมือในทั้งสองมิติดังกล่าวควรจะดำเนินไปด้วยกัน ดังที่อาเซียนจึงกำหนดให้มี “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” และได้จัดทำพิมพ์เขียวเพื่อแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน “AEC Blueprint” โดยมีเป้าหมายให้ประชาชนของประเทศสมาชิกมีการค้าขายระหว่างกันมากขึ้น มีการไปมาหาสู่กันได้อย่างสะดวก มีศักยภาพในการแข่งขันกับโลกภายนอกภูมิภาคได้ และเชื่อมโยงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศอาเซียนเข้าด้วยกัน

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในตลาดโลก เนื่องจากส่งเสริมให้เกิดการเปิดตลาดเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตระหว่างประเทศสมาชิกที่ลึกซึ้งและกว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน เงินทุนและแรงงาน รวมถึงความร่วมมือในด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน เพื่อลดอุปสรรคทางด้านการค้า และการลงทุนในเหลือน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานการครองชีพและความกินดีอยู่ดีของประชาชนภายในประเทศ และลดช่องว่างการเหลื่อมล้ำทางสังคมให้น้อยลง เพื่อให้ประเทศสมาชิกมีการค้าขายระหว่างกันมากขึ้น มีการไปมาหาสู่กันได้อย่างสะดวก และมีศักยภาพในการแข่งขันกับโลกภายนอกได้ โดยมี แผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของทั้ง 10 ประเทศสมาชิก

คุณลักษณะและองค์ประกอบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีคุณลักษณะที่สำคัญ 4 คุณลักษณะ คือ

- 1) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน
- 2) การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง
- 3) การเป็นภูมิภาคที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และ
- 4) การเป็นภูมิภาคที่บูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกได้อย่างสมบูรณ์ โดยคุณสมบัติเหล่านี้ล้วนมีความเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกันและส่งผลเกื้อกูลกัน การรวบรวมองค์ประกอบต่าง ๆ ของคุณสมบัติเหล่านี้ ไว้ภายใต้แผนงานนี้จะสร้างให้เกิดความสอดคล้องและสอดประสานขององค์ประกอบต่าง ๆ รวมถึงการปฏิบัติตามแผนงานและการประสานงานระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม

คุณลักษณะของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

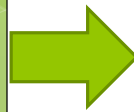
(Characteristics of ASEAN Economic Community)

1. การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน
(a Single Market and Production Base)

2. การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง
(a Highly Competitive Economic Region)

3. การเป็นภูมิภาคที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน
(a Region of Equitable Economic Development)

4. การเป็นภูมิภาคที่บูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกได้อย่างสมบูรณ์
(a Region Fully Integrated into the Global Economy)

คุณลักษณะที่ 1 การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน

คุณลักษณะประการแรกของแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน (single market and production base) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

คุณลักษณะที่ 1	การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน
องค์ประกอบที่ 1	การเคลื่อนย้าย สินค้า อย่างเสรี (free flow of goods)
องค์ประกอบที่ 2	การเคลื่อนย้าย บริการ อย่างเสรี (free flow of services)
องค์ประกอบที่ 3	การเคลื่อนย้าย การลงทุน อย่างเสรี (free flow of investment)
องค์ประกอบที่ 4	การเคลื่อนย้าย เงินทุน อย่างเสรีมากขึ้น (free flow of capital)
องค์ประกอบที่ 5	การเคลื่อนย้าย แรงงานฝีมือ อย่างเสรี (free flow of skilled labour)

- การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวได้รวมองค์ประกอบสำคัญอีก 2 ส่วน คือ การรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียน (Priority Integration Sectors) และความร่วมมือด้านอาหาร การเกษตร และ ป่าไม้ (Food, Agriculture and Forestry) ไว้ด้วย
- 1. การเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรี
- 1.1 การเคลื่อนย้ายสินค้าที่เสรีเป็นหนึ่งในหลักการสำคัญที่จะส่งเสริมการไปสู่จุดมุ่งหมายของการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน การเป็นตลาดเดียวสำหรับสินค้า (และบริการ) จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายการผลิตในภูมิภาคและส่งเสริมขีดความสามารถของอาเซียนในที่จะเป็นศูนย์กลางการผลิตของโลก หรือเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานของโลก
- 1.2 ผ่านการดำเนินงานเขตการค้าเสรีอาเซียน ทำให้อาเซียนประสบความสำเร็จที่สำคัญในการขจัดภาษี อย่างไรก็ตาม การเคลื่อนย้ายสินค้าที่เสรีไม่เพียงแต่การขจัดภาษีเท่านั้น ยังต้องคำนึงถึงการยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภาษีด้วย นอกจากนี้ องค์ประกอบที่สำคัญอื่น ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมการเคลื่อนย้ายสินค้าที่เสรี คือ มาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้า เช่น การบูรณาการด้านพิธีการศุลกากร การจัดตั้งระบบศุลกากรหน้าด่านเดียวของอาเซียนและการส่งเสริมกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึงเรื่องพิธีการออกหนังสือรับรอง และการปรับประสานมาตรฐานและความสอดคล้องในด้านพิธีการ

- 1.3 การขจัดภาษี ภาษีสำหรับสินค้าภายในอาเซียนจะถูกขจัดสอดคล้องกับกรอบเวลาและพันธกรณีที่ระบุไว้ภายใต้ความตกลงหรือพิธีสารอื่นที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการ เช่น
 - 1.3.1 ขจัดภาษีนำเข้าสำหรับสินค้าทุกรายการ ยกเว้นสินค้าอ่อนไหวและอ่อนไหวสูง ภายในปี 2553 สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ และภายในปี 2558 โดยมีความยืดหยุ่นได้สำหรับสินค้าอ่อนไหวบางรายการภายในปี 2561
 - 1.3.2 ขจัดภาษีสินค้านำเข้าสำหรับสินค้าที่อยู่ในสาขาสำคัญ (Priority Integration Sectors) ภายในปี 2550 สำหรับประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ (อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ มาเลเซีย ไทย และบรูไน) และปี 2555 สำหรับประเทศ “CLMV” (กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม) ซึ่งสอดคล้องกับขอบทที่ระบุไว้ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียน รวมถึงการขจัดมาตรการที่มีใช้ภาษี อาเซียนประสบความสำเร็จอย่างดีในการเปิดเสรีด้านภาษี ประเด็นสำคัญที่อาเซียนจะมุ่งดำเนินการไปจนถึงปี 2558 คือ การยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภาษีอย่างสมบูรณ์

2. การเคลื่อนย้ายบริการอย่างเสรี

- การเปิดเสรีการค้าบริการเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญส่วนหนึ่งต่อไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งจะเกิดจากการลดข้อจำกัดต่อผู้ให้บริการของอาเซียนในการให้บริการ และเข้ามาจัดตั้งกิจการในประเทศสมาชิกอื่นตามเงื่อนไขกฎเกณฑ์ภายในประเทศ การเปิดเสรีการค้าบริการดำเนินการโดยการเจรจาเป็นรอบ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การเจรจาของคณะกรรมการประสานงานด้านการค้าบริการของอาเซียน การเจรจาบางสาขา เช่น สาขาการเงิน และการขนส่งทางอากาศ รับผิดชอบโดยรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ในการเจรจาเปิดเสรี จะต้องไม่ดำเนินการเปิดเสรีในช่วงท้าย และเห็นชอบให้ความยืดหยุ่นที่ตกลงกันล่วงหน้าสำหรับประเทศสมาชิกอาเซียน และเพื่อช่วยให้เปิดเสรีการค้าบริการในปี 2558 ได้อาเซียนอยู่ระหว่างดำเนินงานเพื่อยอมรับคุณสมบัติวิชาชีพ เพื่ออำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายบุคลากรในภูมิภาค

3. การเคลื่อนย้ายการลงทุนอย่างเสรี

- นโยบายการลงทุนที่เสรีและเปิดตลาดเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้อาเซียนเกิดการแข่งขันในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และการลงทุนระหว่างกันในอาเซียน การเปิดเสรีการลงทุนใหม่และการนำผลกำไรกลับมาลงทุนใหม่ที่ยั่งยืน จะสนับสนุนและพัฒนาเศรษฐกิจของอาเซียน ภายใต้กรอบความตกลงเขตการลงทุนของอาเซียน ทุกอุตสาหกรรม (การผลิต เกษตร ประมง ป่าไม้ และเหมืองแร่ และบริการที่เกี่ยวข้องกับ 5 ภาค) จะเปิดเสรีและให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติแก่นักลงทุนทั้งก่อนและหลังการลงทุน โดยมีข้อยกเว้นได้ตามรายการยกเว้นชั่วคราว (Temporary Exclusion List) และรายการอ่อนไหว (Sensitive List) ของประเทศสมาชิก รายการยกเว้นชั่วคราวจะต้องถูกยกเลิกภายในเวลาที่ตกลงกัน ในขณะที่รายการอ่อนไหวไม่มีกรอบเวลาในการยกเลิก แต่รายการดังกล่าวจะถูกทบทวนเป็นคราว ๆ ไปส่งเสริมให้อาเซียนเป็นแหล่งรวมของการลงทุนและเครือข่ายการผลิต มีการดำเนินงาน ดังเช่น สร้างสภาพแวดล้อมที่จำเป็น เพื่อส่งเสริมการลงทุนทุกรูปแบบ และสาขาใหม่ที่มีการเติบโตให้เข้ามายังอาเซียน การส่งเสริมการลงทุนระหว่างกันในอาเซียน โดยเฉพาะจากอาเซียนเดิม 6 ประเทศ ไปยังกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม การส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกิจการข้ามชาติ การส่งเสริมการถือกำเนิดด้านอุตสาหกรรมและเครือข่ายการผลิตระหว่างบรรษัทข้ามชาติที่อยู่ในอาเซียน การส่งเสริมคณะผู้แทนร่วมด้านการลงทุนที่เน้นการรวมกลุ่มของภูมิภาคและเครือข่ายการผลิต และการขยายประโยชน์จากความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียนอื่น ๆ นอกเหนือจากความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียนเพื่อกระตุ้นการรวมกลุ่มของภูมิภาคและเครือข่ายการผลิต การเปิดเสรีการลงทุนการเปิดเสรีอย่างก้าวหน้าเป็นลำดับด้านการลงทุนของประเทศสมาชิก เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการเปิดเสรีด้านการลงทุนในปี 2558

4. การเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น

- โดยการส่งเสริมการพัฒนาและการรวมกลุ่มตลาดทุนของอาเซียน มีการดำเนินงานด้านการปรับประสานมาตรฐานด้านตลาดทุนในอาเซียนในด้านที่เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ในการเสนอขายตราสารหนี้ ข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูล และกฎเกณฑ์การจัดจำหน่ายระหว่างกันให้มากขึ้น และอำนวยความสะดวกด้านข้อตกลงยอมรับร่วมหรือความตกลงสำหรับการยอมรับคุณสมบัติและการศึกษาและประสบการณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพด้านการตลาดให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นในด้านภาษาและข้อกำหนดในด้านกฎหมายสำหรับการออกตราสาร มีการส่งเสริมโครงสร้างภาษี ณ ที่จ่าย เพื่อส่งเสริมฐานการลงทุนโดยการออกตราสารหนี้ในอาเซียน และส่งเสริมให้ใช้การตลาดเป็นตัวขับเคลื่อนในการจัดตั้งความเชื่อมโยงระหว่างตลาดหลักทรัพย์และตลาดตราสารหนี้ รวมถึงกิจกรรมการเพิ่มทุนข้ามพรมแดน อนุญาตการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรีมากขึ้น มีการเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายเงินทุนให้ดำเนินการตามหลักการ ดังนี้

- 4.1 ส่งเสริมการเปิดเสรีบัญชีทุนที่เป็นระเบียบสอดคล้องกับวาระแห่งชาติของประเทศสมาชิกและความพร้อมทางเศรษฐกิจ
- 4.2 อนุญาตให้มีมาตรการปกป้องที่เพียงพอ เพื่อป้องกันความไม่มั่นคงต่อระบบเศรษฐกิจมหภาคและความเสี่ยงที่เป็นระบบที่อาจเกิดจากการเปิดเสรี รวมถึงสิทธิที่จะใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อสร้างความมั่นคงต่อเศรษฐกิจมหภาค
- 4.3 สร้างความยืดหยุ่นในการจัดสรรผลประโยชน์จากการเปิดเสรีระหว่างประเทศสมาชิก
 - 4.3.1 ยกเลิก หรือผ่อนคลายข้อกำหนด หากเป็นไปได้และเหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกในการชำระเงินและการโอนเงินสำหรับการทำธุรกรรมบัญชีกระแสรายวัน
 - 4.3.2 ยกเลิก หรือผ่อนคลายข้อกำหนดในการเคลื่อนย้ายทุน หากเป็นไปได้และเหมาะสม เพื่อสนับสนุนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศและข้อริเริ่มเพื่อสนับสนุนการพัฒนาตลาดทุน

5. การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี

- ให้บริหารจัดการการเคลื่อนย้ายหรืออำนวยความสะดวกในการเดินทางสำหรับบุคคลธรรมดาที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน ให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของประเทศผู้รับ อาเซียนอยู่ระหว่างดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวกในการตรวจลงตราและใบอนุญาตทำงานสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพและแรงงานฝีมืออาเซียน ที่เกี่ยวข้องกับการค้าข้ามพรมแดน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนเพื่ออำนวยความสะดวกในการเปิดเสรีการค้าบริการภายในปี 2558 อาเซียนอยู่ระหว่างดำเนินการประสานและสร้างมาตรฐานเพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายบุคลากรในภูมิภาคการมีดำเนินงานด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสมาชิกของเครือข่ายมหาวิทยาลัยของอาเซียน (ASEAN University Network: AUN) เพื่อเพิ่มการเคลื่อนย้ายทั้งนักเรียนและเจ้าหน้าที่ภายในภูมิภาค และพัฒนากรอบแผนงานมาตรฐานความสามารถและคุณสมบัติของงาน หรืออาชีพและความชำนาญของผู้ฝึกอบรมในสาขาบริการสำคัญ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการวิจัยของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อสนับสนุนความชำนาญ การเข้าทำงาน และพัฒนาเครือข่ายข้อมูลด้านตลาดแรงงานระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และในข้อตกลงเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงาน ฝีมือไปทำงานในประเทศกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้อย่างเสรี เป็นคุณสมบัติขั้นต้นของแรงงานฝีมือในสาขาต่างๆ ที่ประเทศสมาชิกอาเซียนยอมรับร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้บัณฑิตวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ สามารถเข้าไปทำงานในประเทศสมาชิกได้สะดวกมากขึ้น แต่ยังคงต้องดำเนินการขั้นตอนการเข้าเมืองอย่างถูกต้องตามข้อกำหนดของประเทศนั้น ๆ ซึ่งกลุ่มประเทศอาเซียนได้ลงนามข้อตกลงยอมรับร่วมในเรื่องคุณสมบัติของนักวิชาชีพอาเซียน (Mutual Recognition Arrangements: MRAs) ร่วมกันทั้งหมด 8 ฉบับ ได้แก่

5.1 ข้อตกลงยอมรับร่วมสาขาวิชาชีพแพทย์ของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Medical Practitioners)

- หลักการ คือ เปิดให้แพทย์ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดสามารถจดทะเบียนหรือขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแพทย์ในประเทศกลุ่มอาเซียนได้ โดยต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของประเทศนั้น ๆ ด้วย ซึ่งแพทย์ต่างชาติที่ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในประเทศอื่นต้องผ่านการประเมินและอยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานกำกับดูแลในประเทศที่รับให้ทำงาน (ของประเทศไทย คือ แพทยสภา และกระทรวงสาธารณสุข) การดำเนินงานในเรื่องนี้ของอาเซียนจะอยู่ภายใต้การดูแลของแพทย์ต่างชาติสามารถขอขึ้นทะเบียนหรือขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแพทย์ในประเทศผู้รับ เพื่อเข้าไปประกอบวิชาชีพแพทย์ในประเทศนั้นได้ โดยต้องเป็นไปตามกฎระเบียบภายในของประเทศผู้รับ ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า แพทย์ต่างชาติต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้
- 5.1.1 สำเร็จการศึกษาวิชาชีพแพทย์ซึ่งได้รับการยอมรับจากผู้มีอำนาจกำกับดูแลด้านวิชาชีพแพทย์ของประเทศแหล่งกำเนิดและประเทศผู้รับ
- 5.1.2 จดทะเบียน และ/หรือได้รับใบอนุญาตจากประเทศแหล่งกำเนิด ที่ยังมีผลในปัจจุบัน
- 5.1.3 มีประสบการณ์ในภาคปฏิบัติวิชาชีพแพทย์ไม่น้อยกว่า 5 ปีต่อเนื่องในประเทศแหล่งกำเนิดก่อนที่จะสมัครขอขึ้นทะเบียนหรือขอรับใบอนุญาต
- 5.1.4 ปฏิบัติสอดคล้องตามนโยบายการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของประเทศแหล่งกำเนิดในระดับที่น่าพอใจ
- 5.1.5 ได้รับใบรับรองจากผู้มีอำนาจกำกับดูแลด้านวิชาชีพแพทย์ของประเทศแหล่งกำเนิดว่าไม่มีประวัติการกระทำผิดอย่างร้ายแรงด้านเทคนิค มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ ระดับท้องถิ่นและระหว่างประเทศ ในการประกอบวิชาชีพแพทย์ทั้ง ในประเทศแหล่งกำเนิดและประเทศอื่น ๆ เท่าที่ผู้มีอำนาจกำกับดูแลด้านวิชาชีพแพทย์รับทราบ
- 5.1.6 แจ้งให้ทราบว่า ไม่อยู่ในระหว่างการสอบสวนหรือมีคดีความทางกฎหมายที่ยังค้างอยู่ในประเทศแหล่งกำเนิดและประเทศอื่น
- 5.1.7 มีคุณสมบัติด้านอื่นๆ ตามที่หน่วยงานกำกับดูแลวิชาชีพแพทย์ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประเทศผู้รับเห็นสมควรในการกำหนดคุณสมบัติของการขอขึ้นทะเบียน และ/หรือขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแพทย์

5.2 ข้อตกลงยอมรับร่วมสาขาวิชาชีพทันตแพทย์ของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Dental Practitioners)

- หลักการ คือ เปิดให้ทันตแพทย์ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดสามารถจดทะเบียนหรือขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตแพทย์ในประเทศอาเซียนอื่นได้โดยต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของประเทศนั้นๆ ด้วย ซึ่งทันตแพทย์ต่างชาติที่ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในประเทศอื่นต้องผ่านการประเมินและอยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานกำกับดูแลในประเทศที่รับให้ทำงาน (ของประเทศไทย คือ ทันตแพทยสภาและกระทรวงสาธารณสุข) การดำเนินงานในเรื่องนี้ของอาเซียนจะอยู่ภายใต้การดูแลของ “ASEAN Joint Coordinating Committee on Dental Practitioners” ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานกำกับดูแลของประเทศสมาชิก ทันตแพทย์ต่างชาติสามารถขอขึ้นทะเบียนหรือขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตแพทย์ในประเทศผู้รับเพื่อเข้าไปประกอบวิชาชีพทันตแพทย์ในประเทศนั้นได้ โดยต้องเป็นไปตามกฎระเบียบภายในของประเทศผู้รับ ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ทันตแพทย์ต่างชาติต้องมีคุณสมบัติดังนี้
- 5.2.1 สำเร็จการศึกษาวิชาชีพทันตแพทย์ซึ่งได้รับการยอมรับจากผู้มีอำนาจกำกับดูแลด้าน
- วิชาชีพทันตแพทย์ของประเทศแหล่งกำเนิดและประเทศผู้รับ
- 5.2.2 จดทะเบียน และ/หรือได้รับใบอนุญาตจากประเทศแหล่งกำเนิด ที่ยังมีผลในปัจจุบัน
- 5.2.3 มีประสบการณ์ในภาคปฏิบัติวิชาชีพทันตแพทย์ไม่น้อยกว่า 5 ปีต่อเนื่องในประเทศแหล่งกำเนิด ก่อนที่จะสมัครขอขึ้นทะเบียนหรือขอรับใบอนุญาต
- 5.2.4 ปฏิบัติสอดคล้องตามนโยบายการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของประเทศแหล่งกำเนิดในระดับที่น่าพอใจ
- 5.2.5 ได้รับรับรองจากผู้มีอำนาจกำกับดูแลด้านวิชาชีพทันตแพทย์ของประเทศแหล่งกำเนิดว่า ไม่มีประวัติการกระทำผิดอย่างร้ายแรงด้านเทคนิคมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ ระดับท้องถิ่น และระหว่างประเทศ ในการประกอบวิชาชีพทันตแพทย์ทั้งในประเทศแหล่งกำเนิดและประเทศอื่น ๆ เท่าที่มีอำนาจกำกับดูแลด้านวิชาชีพทันตแพทย์รับทราบ
- 5.2.6 แจ้งให้ทราบว่า ไม่อยู่ในระหว่างการสอบสวนหรือมีคดีความทางกฎหมายที่ยังค้างอยู่ในประเทศแหล่งกำเนิดและประเทศอื่น และมีคุณสมบัติด้านอื่น ๆ ตามที่หน่วยงานกำกับดูแลวิชาชีพทันตแพทย์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประเทศผู้รับเห็นสมควรในการกำหนดคุณ

5.3 ข้อตกลงยอมรับร่วมสาขาวิชาชีพการพยาบาลของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Nursing Services)

- มีหลักการ คือ เปิดให้พยาบาลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดสามารถจดทะเบียนหรือขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลในประเทศอาเซียนอื่นได้โดยต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของประเทศนั้น ๆ ด้วย โดยพยาบาลต่างชาติที่ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในประเทศอื่นต้องผ่านการประเมินและอยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานกำกับดูแลในประเทศที่รับให้ทำงาน (ของประเทศไทย คือ สภาการพยาบาล) พยาบาลวิชาชีพต่างชาติสามารถขอขึ้นทะเบียนหรือขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพพยาบาลในประเทศผู้รับ เพื่อเข้าไปประกอบวิชาชีพพยาบาลในประเทศนั้นได้ โดยต้องเป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับของประเทศผู้รับ ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า พยาบาลวิชาชีพต่างชาติต้อง
- 5.3.1 สำเร็จการศึกษาวิชาชีพการพยาบาล
- 5.3.2 จดทะเบียน และ/หรือได้รับใบอนุญาตจากประเทศแหล่งกำเนิด ที่ยังมีผลในปัจจุบัน
- **5.3.3** มีประสบการณ์ในภาคปฏิบัติวิชาชีพพยาบาลไม่น้อยกว่า **3** ปีต่อเนื่อง ก่อนที่จะสมัคร
- ขอขึ้นทะเบียนหรือขอรับใบอนุญาต
- **5.3.4** ปฏิบัติสอดคล้องตามนโยบายการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของประเทศแหล่งกำเนิดในระดับที่น่าพอใจ
- **5.3.5** ได้รับใบรับรองจากผู้มีอำนาจกำกับดูแลด้านวิชาชีพพยาบาลของประเทศแหล่งกำเนิดว่าไม่มีประวัติการกระทำผิดอย่างร้ายแรงด้านเทคนิค มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ ระดับท้องถิ่น และระหว่างประเทศ ในการประกอบวิชาชีพพยาบาล
- 5.3.6 มีคุณสมบัติด้านอื่น ๆ ตามที่กำหนด เช่น ต้องแสดงผลตรวจร่างกายหรือผ่านการทดสอบสมรรถภาพ หรือข้อกำหนดอื่นใดตามที่หน่วยงานกำกับดูแลวิชาชีพพยาบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานของรัฐในประเทศผู้รับเห็นสมควรในการกำหนดคุณสมบัติของการขอขึ้นทะเบียน และ/หรือขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพพยาบาล

5.4 ข้อตกลงยอมรับร่วมสาขาวิศวกรรมของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Engineering Services)

- มีหลักการ คือ เปิดให้วิศวกรที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดสามารถจดทะเบียนเป็นวิศวกรวิชาชีพอาเซียน (ASEAN Chartered Professional Engineer) ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกในการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมในประเทศอาเซียนอื่นได้ โดยต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของประเทศนั้น ๆ ซึ่งบางประเทศรวมทั้งไทยกำหนดให้วิศวกรอาเซียนต้องปฏิบัติงานร่วมกับวิศวกรท้องถิ่น โดยวิศวกรที่ต้องการจดทะเบียนดังกล่าวต้องผ่านการประเมินจากคณะกรรมการกำกับดูแล (Monitoring Committee) ในแต่ละประเทศ ซึ่งในส่วนของประเทศไทยจะดำเนินการโดยสภาวิศวกร สำหรับการดำเนินงานในเรื่องนี้ของอาเซียนจะอยู่ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการประสานงานด้านวิศวกรรมวิชาชีพอาเซียน (ASEAN Chartered Professional Engineer Coordinating Committee) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากคณะกรรมการกำกับดูแลของประเทศสมาชิกวิศวกรรมวิชาชีพซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้
- 5.4.1 สำเร็จระดับปริญญาทางวิศวกรรมที่ได้รับการยอมรับโดยองค์กรดำเนินการรับรอง
- 5.4.2 วิศวกรรมวิชาชีพไม่ว่าจะในประเทศแหล่งกำเนิดหรือประเทศผู้รับ หรือที่ได้รับการ
- 5.4.3 ประเมินและยอมรับว่าเทียบเท่ากับระดับการศึกษาดังกล่าว
- 5.4.4 มีการขึ้นทะเบียนหรือมีใบอนุญาตที่ยังมีผลในปัจจุบัน เพื่อประกอบวิชาชีพวิศวกรรมในประเทศแหล่งกำเนิด ซึ่งออกให้โดยผู้มีอำนาจกำกับดูแลด้านวิชาชีพของประเทศสมาชิกอาเซียน และสอดคล้องกับนโยบายของตนด้านการขึ้นทะเบียน/ การอนุญาต/ การรับรองในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม
- 5.4.5 มีประสบการณ์ในภาคปฏิบัติและมีความหลากหลายมาไม่ต่ำกว่า 7 ปี หลังจบการศึกษา และทั้งนี้จะต้องได้รับผิดชอบงานด้านวิศวกรรมที่เด่นชัดอย่างน้อย 2 ปี และปฏิบัติตามสอดคล้องตามนโยบายการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของประเทศแหล่งกำเนิดในระดับที่น่าพอใจ
- 5.4.6 ได้รับใบรับรองจากผู้มีอำนาจกำกับดูแลด้านวิชาชีพของประเทศแหล่งกำเนิดและไม่มีประวัติการกระทำผิดอย่างร้ายแรงด้านเทคนิคมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณ ระดับท้องถิ่น และระหว่างประเทศ ในการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมจะมีสิทธิขอสมัครต่อคณะกรรมการประสานงานด้านวิศวกรรมวิชาชีพอาเซียนเพื่อได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นวิศวกรวิชาชีพอาเซียนภายใต้ทะเบียนวิศวกรรมวิชาชีพอาเซียน

5.5 ข้อตกลงยอมรับร่วมสาขาสถาปัตยกรรมของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Architectural Services)

- มีหลักการ คือ เปิดให้สถาปนิกที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดสามารถจดทะเบียนเป็นสถาปนิกอาเซียน (ASEAN Architect) ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกในการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศอาเซียนอื่นได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของประเทศนั้น ๆ ซึ่งบางประเทศรวมทั้งไทยกำหนดให้สถาปนิกอาเซียนต้องปฏิบัติงานร่วมกับสถาปนิกท้องถิ่น สถาปนิกที่ต้องการจดทะเบียนดังกล่าวต้องผ่านการประเมินจากคณะกรรมการกำกับดูแล (Monitoring Committee) ในแต่ละประเทศ ซึ่งในส่วนของประเทศไทยจะดำเนินการโดยสภาสถาปนิก การดำเนินงานในเรื่องนี้ของอาเซียนจะอยู่ภายใต้การดูแลของสภาสถาปนิกอาเซียน (ASEAN Architect Council) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากคณะกรรมการกำกับดูแลของประเทศสมาชิกสถาปนิกวิชาชีพผู้ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้
- 5.5.1 สำเร็จระดับปริญญาทางสถาปัตยกรรมที่ได้รับการยอมรับโดยองค์กรด้านการรับรองสถาปนิกวิชาชีพ ไม่ว่าจะในประเทศแหล่งกำเนิดหรือประเทศผู้รับ หรือที่ได้รับการประเมินและยอมรับว่าเทียบเท่ากับระดับการศึกษาดังกล่าว การศึกษสถาปัตยกรรมต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 ปีการศึกษาในระบบภาคการศึกษาปกติ ซึ่งผ่านการรับรองหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแล้วในประเทศแหล่งกำเนิด หรือได้รับการยอมรับให้เทียบเท่าอย่างใดอย่างหนึ่ง
- 5.5.2 มีการขึ้นทะเบียนหรือมีใบอนุญาตที่ยังมีผลในปัจจุบัน เพื่อประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศแหล่งกำเนิด ซึ่งออกให้โดยผู้มีอำนาจกำกับดูแลด้านวิชาชีพของประเทศสมาชิกอาเซียน และสอดคล้องกับนโยบายของตนด้านการขึ้นทะเบียน/การอนุญาต/การรับรองในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม
- 5.5.3 มีประสบการณ์ในภาคปฏิบัติและมีความหลากหลายมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี หลังจบการศึกษา ทั้งนี้ต้องหางานอย่างต่อเนื่องโดยตลอด 5 ปี ในขณะที่ถือใบอนุญาตและจะต้องได้รับผิดชอบงานด้านสถาปัตยกรรมที่เด่นชัดแล้วอย่างน้อย 2 ปีด้วย และปฏิบัติตามสอดคล้องตามนโยบายการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของประเทศแหล่งกำเนิดในระดับที่น่าพอใจ
- 5.5.4 ได้รับรับรองจากผู้มีอำนาจกำกับดูแลด้านวิชาชีพของประเทศแหล่งกำเนิดและไม่มีประวัติการกระทำผิดอย่างร้ายแรงด้านเทคนิค มาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณระดับท้องถิ่นและระหว่างประเทศในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม และปฏิบัติตามข้อตกลงอื่นที่ผ่านการเห็นชอบร่วมกันของสภาสถาปนิกอาเซียน จะมีสิทธิขอสมัครต่อสภาสถาปนิกอาเซียนเพื่อได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสถาปนิกวิชาชีพอาเซียนภายใต้ทะเบียนสถาปนิกวิชาชีพอาเซียนสถาปนิกวิชาชีพ ผู้มีคุณสมบัติข้างต้นและปฏิบัติตามแนวทางด้านหลักเกณฑ์และระเบียบวิธีปฏิบัติตามที่กำหนดและชำระค่าธรรมเนียมแล้วได้บรรจุภายใต้ทะเบียนสถาปนิกวิชาชีพอาเซียนและมีฐานะเป็นสถาปนิกวิชาชีพอาเซียน ทั้งนี้ สถาปนิกวิชาชีพอาเซียนจะประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมได้เฉพาะในขอบข่ายงานที่ได้รับอนุญาตตามความชำนาญของสถาปนิกวิชาชีพผู้นั้นภายใต้ข้อตกลงฯ นี้เท่านั้น

5.6 ข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติด้านการสำรวจของอาเซียน (ASEAN Framework Arrangement for the Mutual Recognition of Surveying Qualifications)

- มีหลักการ คือ กำหนดแนวทางเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเจรจาด้านการสำรวจในอนุภาคของอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นการเจรจาสองฝ่ายหรือหลายฝ่าย โดยวางหลักเกณฑ์พื้นฐานสำหรับการยอมรับ ซึ่งประกอบด้วยหลักเกณฑ์เรื่องการศึกษา การสอบ ประสพการณ์ กระบวนการให้การยอมรับ ระบบข้อมูลเอกสาร ระเบียบวินัยและหลักจริยธรรม มาตรฐานและแนวปฏิบัติสากล ทั้งนี้จะจัดทำขึ้นในอนุภาคจะต้องไม่ลดทอนสิทธิ อำนาจ หน้าที่ของสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศในการกำกับดูแลและออกกฎระเบียบหรือกฎหมายภายใน แต่ต้องไม่สร้างอุปสรรคที่เกินจำเป็น โดยการออกใบอนุญาตและการขึ้นทะเบียนของนักสำรวจอาเซียนจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของแต่ละประเทศด้วย นอกจากนี้ กรอบข้อตกลงได้กำหนดกรอบการดำเนินการและขอบเขตความรับผิดชอบของหน่วยงานที่รับผิดชอบสาขาการสำรวจในส่วนของประเทศไทย องค์กรที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบกำกับดูแลการประกอบการบริการด้านสำรวจและขึ้นทะเบียน/ออกใบอนุญาตนักสำรวจ คือ สภาวิศวกร หลักเกณฑ์ยอมรับร่วมกันในคุณสมบัติวิชาชีพช่างสำรวจ
- 5.6.1 ประเทศสมาชิกอาเซียนตกลงว่า ผู้ขอรับการยอมรับต้องได้รับการศึกษาตามเงื่อนไขที่มีผลบังคับใช้อยู่ในประเทศต้นสังกัดที่อนุญาตการยอมรับเป็นครั้งแรก ณ เวลาที่ให้การยอมรับนั้น หนังสือรับรองการศึกษาอาจถูกประเมินโดยประเทศผู้รับและยอมรับว่าผ่านเกณฑ์เงื่อนไขทางการศึกษาของประเทศผู้รับ
- 5.6.2 ประเทศสมาชิกอาเซียนตระหนักว่าอาจมีความจำเป็นที่จะต้องให้ผู้ขอผ่านการสอบอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างที่กำหนดขึ้นเพื่อให้มั่นใจว่าผู้ขอมีความรู้เพียงพอตามกฎหมาย มาตรฐาน และหลักปฏิบัติที่สัมพันธ์กับระดับท้องถิ่นและระดับชาติของประเทศผู้รับ
- **5.6.3** ประเทศสมาชิกอาเซียนตกลงว่าผู้ขอซึ่งได้รับการยอมรับโดยองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในประเทศต้นสังกัดของผู้ขออาจไม่ต้องถูกให้เข้าสอบในการสอบรับรองคุณวุฒิทั้งหมด (ถ้ามี) ในการที่จะได้รับการยอมรับในประเทศผู้รับหากเห็นว่าเงื่อนไขทางการศึกษาและวิชาชีพเป็นไปตามที่ประเทศผู้รับกำหนด
- 5.6.4 ประเทศสมาชิกอาเซียนตกลงว่าระยะเวลาขั้นต่ำของประสบการณ์ด้านสำรวจภายหลังสำเร็จการศึกษา เป็นเงื่อนไขหนึ่งของการยอมรับ ปริมาณและลักษณะงานที่มีประสบการณ์ที่ต้องผ่านจะต้องเทียบได้กับเงื่อนไขประสบการณ์ของประเทศผู้รับที่จะให้การยอมรับ
- **5.6.5** ถ้าปริมาณหรือลักษณะงานที่ผู้ขอมีประสบการณ์ ในประเทศต้นสังกัดไม่ได้ตามเงื่อนไขของประเทศผู้รับ ผู้ขออาจได้รับความยินยอมให้ทำประสบการณ์ให้ครบสมบูรณ์ตามกำหนดในประเทศผู้รับก่อนที่จะได้รับสิทธิ์การยอมรับในประเทศผู้รับ

5.7 กรอบข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีของอาเซียน (ASEAN Framework Mutual Recognition Arrangement Framework on Accountancy Services)

- มีหลักการ คือ กำหนดแนวทางเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเจรจาฉันบัญชีในอนาคตของอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นการเจรจาสองฝ่ายหรือหลายฝ่าย โดยวางหลักเกณฑ์พื้นฐานสำหรับการยอมรับ ซึ่งประกอบด้วยหลักเกณฑ์เรื่องการศึกษา การสอบ ประสิทธิภาพ กระบวนการให้การยอมรับ ระบบข้อมูลเอกสาร ระเบียบวินัยและหลักจริยธรรม มาตรฐานและแนวปฏิบัติสากล ทั้งนี้ ที่จะจัดทำขึ้นในอนาคตจะต้องไม่ลดทอนสิทธิ อำนาจหน้าที่ของสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศในการกำกับดูแลและออกกฎ ระเบียบ หรือกฎหมายภายใน แต่ต้องไม่สร้างอุปสรรคที่เกินจำเป็น โดยการออกไปอนุญาตและการขึ้นทะเบียนของวิชาชีพบัญชีอาเซียนจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของแต่ละประเทศด้วย นอกจากนี้ กรอบข้อตกลงได้กำหนดกรอบการดำเนินการและขอบเขตความรับผิดชอบของหน่วยงานที่รับผิดชอบสาขาวิชาชีพที่คุณสมบัติในการเป็นนักบัญชีต่างชาติ
- 5.7.1 ประเทศสมาชิกอาเซียนตกลงว่า นักบัญชีอาชีพ (PPA) ของประเทศสมาชิกซึ่งขอให้มีการยอมรับในอีกประเทศสมาชิก ต้องได้รับการศึกษาตามเงื่อนไขที่มีผลบังคับใช้อยู่ในประเทศแหล่งกำเนิด ซึ่งหนังสือรับรองการศึกษาของบุคคลนั้นอาจถูกประเมินและยอมรับโดยคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชีของประเทศผู้รับว่าผ่านเกณฑ์เงื่อนไขทางการศึกษาในประเทศผู้รับ
- 5.7.2 ด้านใบอนุญาต ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานกำกับดูแลอื่น นอกเหนือจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชี และ/หรือสภาวิชาชีพบัญชี กำหนดให้ต้องมีใบอนุญาตอื่นๆ ในการประกอบวิชาชีพ ประเทศสมาชิกอาเซียนภายใต้กฎระเบียบภายใน จะต้องพยายามอย่างเต็มความสามารถในการอำนวยความสะดวกให้นักบัญชีอาชีพของประเทศสมาชิกอื่น ได้รับการอนุมัติที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพบัญชี
- 5.7.2 ประเทศสมาชิกอาเซียนยอมรับถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดให้นักบัญชีอาชีพ ซึ่งขอให้มีการยอมรับในประเทศนั้น แสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการประกอบวิชาชีพ เพื่อสร้างความมั่นใจว่า นักบัญชีอาชีพมีความรู้ความสามารถครบถ้วนตามกฎระเบียบภายในของประเทศผู้รับ
- 5.7.3 นักบัญชีอาชีพ ที่ต้องการให้มีการยอมรับจะต้องมีประสิทธิภาพครบถ้วนตามความต้องการที่ระบุไว้โดยประเทศผู้รับ
- 5.7.4 ประเทศสมาชิกอาเซียนควรที่จะนำเอามาตรฐานและแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีนานาชาติมาใช้ในการกำหนดความสามารถด้านวิชาชีพและคุณสมบัติต่าง ๆ สำหรับการประกอบวิชาชีพบัญชีของประเทศสมาชิกอาเซียนภายใต้กฎระเบียบภายในของประเทศสมาชิกนั้น ๆ

5.8 ข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Tourism Professionals)

- นอกจากข้อตกลงยอมรับร่วมคุณสมบัตินักวิชาชีพ (MRA) ทั้ง 7 ฉบับที่ประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศลงนามไปแล้วนั้น ยังมีข้อตกลงยอมรับร่วมคุณสมบัตินักวิชาชีพอีกฉบับหนึ่งคือ ข้อตกลงยอมรับร่วมในคุณสมบัติของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement on Tourism Professionals) ซึ่งสมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ (ยกเว้นประเทศไทย) ได้ลงนามในข้อตกลงร่วมกันดังกล่าว ที่กรุงฮานอย เวียดนาม เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2552 สำหรับสาระสำคัญของข้อตกลงของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน กำหนดให้ประเทศสมาชิกพิจารณาสมรรถนะของบุคลากรในตำแหน่งต่าง ๆ โดยใช้คุณสมบัติ การศึกษา การฝึกอบรมและ/หรือประสบการณ์ในการทำงาน เป็นเกณฑ์พื้นฐานในการรับรองมาตรฐานของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน

- **สมรรถนะขั้นพื้นฐานของบุคลากรที่ประกอบวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Common Competency Standards for Tourism Professionals: ACCSTP) สมรรถนะขั้นพื้นฐานของบุคลากรที่ประกอบวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ (minimum requirements) สำหรับสมรรถนะขั้นพื้นฐานของผู้ประกอบวิชาชีพในสาขาที่พักและการเดินทาง การกำหนดสมรรถนะขั้นพื้นฐานดังกล่าวก็เพื่อยกระดับการบริการในภาคท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกให้การดำเนินการตามข้อตกลงในประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นไปได้ตามเป้าหมาย ทั้งนี้ สมรรถนะขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยสมรรถนะร่วมสำหรับทุกกลุ่มสาขา (Common Core Competencies) และสมรรถนะด้านวิชาชีพ (Generic and Functional Competencies) ประกอบด้วย 2 สาขา หลักคือ สาขาที่พัก และสาขาการเดินทาง ครอบคลุมตำแหน่งงาน 32 ตำแหน่งในสาขาที่พัก (Hotel Services) และสาขาการเดินทาง (Travel Services)**

สาขาที่พัก (Hotel Services)	อาชีพ
1. แผนกต้อนรับ (Front Office)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้จัดการฝ่ายต้อนรับ (Front Office Manager) 2. ผู้ควบคุมดูแลฝ่ายต้อนรับ (Front Office Supervisor) 3. พนักงานต้อนรับ (Receptionist) 4. พนักงานรับโทรศัพท์ (Telephone Operator) 5. พนักงานยกกระเป๋า (Bell Boy)
2. แผนกแม่บ้าน (House Keeping)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้จัดการแผนกแม่บ้าน (Executive Housekeeper) 2. ผู้จัดการฝ่ายซักรีด (Laundry Manager) 3. ผู้ควบคุมดูแลห้องพัก (Floor Supervisor) 4. พนักงานซักรีด (Laundry Attendant) 5. พนักงานดูแลห้องพัก (Room Attendant) 6. พนักงานทำความสะอาด (Public Area Cleaner)
3. แผนกอาหาร (Food Production)	<ol style="list-style-type: none"> 1. หัวหน้าพ่อครัว (Executive Chef) 2. พ่อครัวแต่ละงาน (Demi Chef) 3. ผู้ช่วยพ่อครัวฝ่ายอาหาร (Commis Chef) 4. พ่อครัวงานขนมหวาน (Chef de Partie) 5. ผู้ช่วยพ่อครัวขนมหวาน (Commis Pastry) 6. งานขนมปัง (Baker) 7. งานเนื้อ (Butcher)
4. แผนกอาหารและเครื่องดื่ม (Food and Beverage Service)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้อำนวยการแผนกอาหารและเครื่องดื่ม (F&B Director) 2. ผู้จัดการ Outlet อาหารและเครื่องดื่ม (F&B Outlet Manager) 3. หัวหน้าพนักงานบริการ (Head Waiter) 4. พนักงานผสมเครื่องดื่ม (Bartender) 5. พนักงานบริการ (Waiter)

สาขาการเดินทาง (Travel Services)

อาชีพ

1. ตัวแทนท่องเที่ยว (Travel Agencies)

1. ผู้จัดการทั่วไป (General Manager)
2. ผู้ช่วยผู้จัดการทั่วไป (Assistant General Manager)
3. หัวหน้าผู้แนะนำการเดินทาง (Senior Travel Consultant)
4. ผู้แนะนำการเดินทาง (Travel Consultant)

2. บริษัททัวร์ (Tour operation)

1. ผู้จัดการธุรกิจ (Product Manager)
2. ผู้จัดการฝ่ายขายและการตลาด (Sales and Marketing Manager)
3. ผู้จัดการฝ่ายบัญชี (Credit Manager)
4. ผู้จัดการฝ่ายตั๋ว (Ticketing Manager)
5. ผู้จัดการฝ่ายท่องเที่ยว (Tour Manager)

- กล่าวโดยสรุป การทำข้อตกลงวิชาชีพทั้ง 7 สาขา คือ วิศวกรรม พยาบาล สถาปัตยกรรม การสำรวจ แพทย์ ทันตแพทย์ และนักบัญชี รวมทั้งข้อตกลงในสาขาบริการและการท่องเที่ยว โดยหลักการแล้วมีเป้าหมายเพื่อช่วยให้นักวิชาชีพอาเซียนสามารถเคลื่อนย้ายเข้าไปทำงานในประเทศอาเซียนอื่นได้สะดวกมากขึ้น โดยการหาจุดยอมรับร่วมกันในเรื่องคุณสมบัติของนักวิชาชีพอาเซียน ให้สามารถยื่นคำขอใบอนุญาตทำงานในประเทศอาเซียนได้โดยไม่เสียเวลาตรวจสอบคุณสมบัติซ้ำ ทั้งนี้ผู้ประกอบการวิชาชีพยังต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องของประเทศที่เข้าไปทำงาน เช่น การสอบ การขึ้นทะเบียน การขอใบอนุญาตทำงาน เป็นต้น ดังนั้น การทำข้อตกลงยอมรับร่วมกันในเรื่องคุณสมบัติของนักวิชาชีพ จึงเป็นเพียงข้อตกลงเกี่ยวกับการแสวงหาจุดยอมรับร่วมกันเรื่องคุณสมบัติของผู้ทำงานด้านบริการโดยเฉพาะในกลุ่มที่เป็นนักวิชาชีพ เช่น แพทย์ วิศวกร สถาปนิก นักบัญชี เป็นต้น เพราะฉะนั้น “MRAs” จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการทำให้คุณสมบัตินักวิชาชีพเท่าเทียมกันเท่านั้น สำหรับ
- คุณสมบัติที่ประเทศสมาชิกเจรจาเพื่อหาจุดตกลงยอมรับร่วมกันส่วนใหญ่คือ เรื่องการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เป็นต้น ซึ่งหากมองในแง่ผลประโยชน์แล้วถือว่าเป็นโอกาสของคนไทยที่จะได้
- เคลื่อนย้ายไปทำงานที่ดีทำ และก็คนต่างชาติบางส่วนที่เคลื่อนย้ายเข้ามาในไทยก็น่าจะมีโอกาสหาความรู้และทักษะฝีมือมาพัฒนาประเทศไทยได้ ถือเป็นโอกาสของประเทศที่จะได้พัฒนามากขึ้น อีกทั้ง
- ยังเป็นการสร้างโอกาสกระตุ้นให้คนไทยพัฒนาฝีมือมากยิ่งขึ้น และผลประโยชน์ส่วนใหญ่จะไปตกอยู่กับ
- ประชาชนทั่วไป กล่าวคือ โอกาสที่เพิ่มมากขึ้นในการได้รับบริการจากนักวิชาชีพที่มีความสามารถจาก
- ชาติอาเซียนอื่น ๆ ที่อาจจะเข้ามาทำงานในประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยไม่ต้องเสียค่าเดินทางไกล ๆ เพื่อขอรับบริการ เป็นต้น

คุณลักษณะที่ 2 การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง
คุณลักษณะประการที่ 2 ของแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ การ
เป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง (a Highly Competitive Economic
Region) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบที่สำคัญ

คุณลักษณะที่ 2	การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง
องค์ประกอบที่ 1	นโยบายการแข่งขัน (competition policy)
องค์ประกอบที่ 2	การคุ้มครองผู้บริโภค (consumer protection)
องค์ประกอบที่ 3	สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (intellection property rights)
องค์ประกอบที่ 4	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure development)
องค์ประกอบที่ 5	ภาษีอากร (taxation)
องค์ประกอบที่ 6	พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce)

1. นโยบายการแข่งขัน วัตถุประสงค์หลักของนโยบายการแข่งขัน คือ การส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมที่มีการแข่งขันอย่างยุติธรรมแม้ประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศจะมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการแข่งขันทางการค้า แต่ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานอย่างเป็นทางการของอาเซียนทำหน้าที่ประสานงานด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการแข่งขันในภูมิภาคเพื่อเป็นเครือข่ายสำหรับหน่วยงานกำกับดูแลนโยบายด้านการแข่งขันหรือองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการแลกเปลี่ยนนโยบายประสบการณ์ ตลอดจนกฎระเบียบด้านนโยบายการแข่งขัน

- 2. การคุ้มครองผู้บริโภค อาเซียนตระหนักดีว่ามาตรการทั้งหลายที่จะนำไปสู่การรวมกลุ่มทุกมาตรการจะต้องไม่ละเลยความสำคัญของผู้บริโภค ขณะนี้ มาตรการการคุ้มครองผู้บริโภคกำลังอยู่ระหว่างการพัฒนาควบคู่ไปกับมาตรการทางเศรษฐกิจ เพื่อระบุถึงประเด็นปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้เกิดขึ้น เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในอาเซียนโดยการจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในอาเซียน มีจัดตั้งเครือข่ายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และจัดหลักสูตรฝึกอบรมในภูมิภาคสำหรับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแลและผู้นำภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการรวมกลุ่มด้านการตลาดของ

- 3. สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายทรัพย์สินทางปัญญานับเป็นแรงผลักดันที่ทรงอำนาจในด้าน
- 1) การสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ปัญญา และศิลปะ รวมถึงการพัฒนาสิ่งเหล่านี้ในเชิงพาณิชย์
- 2) การรับและปรับใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ และ
- 3) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุผลการปฏิบัติงานตามความคาดหวังที่ปรับให้สูงขึ้นอยู่ตลอดเวลา นโยบายสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญายังมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และการประดิษฐ์คิดค้น และเอื้ออำนวยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาทั้งที่มีอยู่เดิมและรายใหม่สามารถเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้อย่างเท่าเทียม

4. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- 4.1 ความร่วมมือด้านการขนส่ง ในระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ มั่นคง และบูรณาการ ในอาเซียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาใช้ศักยภาพของเขตการค้าเสรีอาเซียนได้อย่างเต็มที่ ส่งเสริมให้ภูมิภาคมีความน่าสนใจยิ่งขึ้นในด้านการเป็นฐานการผลิตเดียว การเป็นจุดหมายด้านการท่องเที่ยวและการลงทุน อีกทั้งลดช่องว่างของการพัฒนา ยิ่งไปกว่านั้น การขนส่งของอาเซียนยังเป็นสิ่งจำเป็นที่จะเชื่อมโยงอาเซียนกับประเทศเพื่อนบ้าน ทางด้านตะวันออกเฉียงเหนือ และเอเชียใต้ ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคได้ร่วมมือกันเพื่อ ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกด้านการขนส่ง และบริการด้านโลจิสติกส์ สนับสนุนการ เชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานของการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ มีการเตรียมพร้อมเรื่อง การอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งและการรวมกลุ่มด้านการท่องเที่ยวและส่งเสริมการ เปิดเสรีสาขาการขนส่งทางอากาศและทางน้ำ และจะเร่งวางกรอบการดำเนินงานด้านการ เปิดเสรีบริการขนส่งทางอากาศในอาเซียนอย่างเต็มรูปแบบโดยเร็ว

4. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- 4.2 โครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูล หรือ “Information Infrastructure” ที่มีการป้องกันความปลอดภัยและเชื่อมต่อกันมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและการแข่งขันทางเศรษฐกิจของภูมิภาคมีการดำเนินการหลาย ๆ ด้านเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงระหว่างกัน และการทำงานร่วมกันทางเทคนิค ระหว่างระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การยกระดับเครือข่ายแห่งชาติที่มีอยู่และพัฒนาเครือข่ายดังกล่าวให้เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลของภูมิภาค ให้ความสำคัญเท่า ๆ กันกับการเพิ่มความน่าเชื่อถือและความมั่นใจในการใช้อินเทอร์เน็ต และความปลอดภัยในการทำธุรกรรม การจ่ายเงิน และการรับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
- 4.3 ความร่วมมือด้านพลังงาน การมีแหล่งพลังงานที่มั่นคงและเพียงพอเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้ระบบเศรษฐกิจรวมทั้งภาคอุตสาหกรรมมีการพัฒนาที่ยั่งยืน ความร่วมมือในภูมิภาคด้านโครงการเชื่อมโยงท่อส่งก๊าซธรรมชาติของอาเซียน และโครงการเครือข่ายระบบสายส่งไฟฟ้าของอาเซียน ส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรพลังงานในภูมิภาคอย่างเหมาะสมและก่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านพลังงานมากขึ้น โครงการเหล่านี้ยังเป็นโอกาสให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในด้านการลงทุน การเงิน และการโอนถ่ายเทคโนโลยี การเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างประเทศทั้งด้านเครือข่ายระบบสายส่งไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติ ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งทั้งด้านความมั่นคง ความยืดหยุ่น และคุณภาพของพลังงาน

- 4.4 ความร่วมมือด้านการทำเหมืองแร่ เพิ่มศักยภาพด้านการค้าและการลงทุนและเสริมความแข็งแกร่งด้านความร่วมมือและการสร้างขีดความสามารถในสาขาภูมิศาสตร์และการเหมืองแร่เพื่อให้มีการพัฒนาสาขาเหมืองแร่ที่ยั่งยืนในภูมิภาค
- 4.5 การสนับสนุนด้านการเงินแก่โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เงินทุนมีบทบาทสำคัญต่อการสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยที่อาเซียนได้เร่งการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ จำเป็นต้องส่งเสริมการลงทุนมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภูมิภาค ดังนั้น การพัฒนาวิธีการระดมเงินทุนแบบใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดให้ภาคเอกชนสนใจลงทุนจึงเป็นสิ่งสำคัญมีการส่งเสริมให้ภาคเอกชนและองค์กรระหว่างประเทศเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในการสนับสนุนด้านการเงินแก่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภูมิภาค อาทิ โครงการเชื่อมโยงท่อส่งก๊าซธรรมชาติของอาเซียน โครงการเครือข่ายระบบสายส่งไฟฟ้าของอาเซียน โครงการทางหลวงอาเซียน และโครงการเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟสิงคโปร์-คุนหมิง และยกเลิกและลดอุปสรรคต่อการลงทุนหรือการสนับสนุนเงินทุนเพื่อพัฒนาโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานของภูมิภาค เป็นต้น

- 5. ภาษีอากร ดำเนินการให้มีการสร้างเครือข่ายของความตกลงว่าด้วยการหลีกเลี่ยงการจัดเก็บภาษีซ้อนระหว่างประเทศสมาชิกภายในปี 2010 (พ.ศ. 2553) เท่าที่จะสามารถดำเนินการได้

- 6. พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อวางนโยบายและโครงสร้างทางกฎหมายสำหรับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และช่วยให้เกิดการค้าสินค้าทางอิเล็กทรอนิกส์ (การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์) ภายในอาเซียน โดยการปฏิบัติตามกรอบความตกลง “e-ASEAN” และบนพื้นฐานของกรอบความตกลงร่วมกัน

คุณลักษณะที่ 3 การเป็นภูมิภาคที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน

- คุณลักษณะประการที่ 3 ของแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ การเป็นภูมิภาคที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน (a region of equitable economic development) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

คุณลักษณะที่ 3	ภูมิภาคที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน
องค์ประกอบที่ 1	การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME development)
องค์ประกอบที่ 2	ความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (initiative for ASEAN integration)

- 1. การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พิมพ์เขียวนโยบายของอาเซียนด้านการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2547-2467 ได้กำหนดกรอบแนวทางสำหรับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงาน มาตรการนโยบายต่าง ๆ และผลลัพธ์ ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ เร่งการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างเหมาะสมตามความแตกต่างของประเทศสมาชิกอาเซียน และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและการปรับตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอาเซียน โดยอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล ตลาด การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และทักษะของแรงงานเงินทุนรวมทั้งเทคโนโลยี รวมถึงเสริมสร้างความยืดหยุ่นให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของอาเซียนเพื่อรับมือกับผลกระทบที่เกิดจากเศรษฐกิจมหภาคและความไม่มั่นคงทางการเงิน ตลอดจนความท้าทายที่จะเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมทางการค้าที่เสรีมากขึ้น

- **2. ความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน** เนื่องจากประเทศอาเซียนมีระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเน้นการรวมกลุ่มของอาเซียนทั้งในแนวลึกและแนวกว้าง โดยให้มีความร่วมมือด้านเทคนิคและการพัฒนา โดยคำนึงถึงระดับการพัฒนาที่แตกต่างกันและเร่งการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกที่มีระดับการพัฒนาต่ำกว่าให้รวดเร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมดได้รับผลประโยชน์อย่างทั่วถึง และในภาพรวมทำให้อาเซียนพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน
- **2.1 ความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI)** เริ่มขึ้นในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2543 โดยกำหนดแนวทางและเน้นความพยายามร่วมกันในการลดระดับช่องว่างของการพัฒนาทั้งภายในอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับประเทศอื่น ๆ ด้วย
- **2.2** ในการปรับตัวเพื่อรองรับความท้าทายจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน ประเทศสมาชิกใหม่ (CLMV) ของอาเซียนจะต้องพัฒนานโยบายที่จะเพิ่มการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันเพิ่มการลงทุนทั้งภายในประเทศและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และที่สำคัญประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ (ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และบรูไน) ต้องให้การสนับสนุนโครงการความริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียนอย่างต่อเนื่อง รวบรวมการสนับสนุนจากคู่เจรจาและองค์กรระหว่างประเทศ เช่น ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชียและธนาคารโลก เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

คุณลักษณะที่ 4 การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

คุณลักษณะประการที่ 4 ของแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ การเป็นภูมิภาคที่บูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกได้อย่างสมบูรณ์ (a Region Fully Integrated into the Global Economy) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ

คุณลักษณะที่ 4	การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง
องค์ประกอบที่ 1	แนวทางการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันต่อปฏิสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจกับภายนอก (coherent approach towards external economic relations)
องค์ประกอบที่ 2	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในเครือข่ายอุปทานของโลก (enhanced participation in supply networks)

- 1. แนวทางการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันต่อปฏิสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจกับภายนอก โดย อาเซียนจะต้องดำเนินงานเพื่อสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันที่จะมีปฏิสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจกับภายนอก ซึ่งรวมถึงการเจรจาจัดทำเขตการค้าเสรีและความตกลงว่าด้วยหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ โดยทบทวนพันธกรณีเขตการค้าเสรีและความตกลงว่าด้วยหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ เทียบกับพันธกรณีของการร่วมกลุ่มภายในอาเซียน และดำเนินการให้มีระบบที่จะสนับสนุนการประสานงานมากขึ้นในการเจรจาการค้ากับประเทศคู่เจรจาภายนอกอาเซียน และในเวทีการเจรจาการค้าในระดับภูมิภาคและระดับพหุภาคี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรลุกรอบท่าทีการเจรจาร่วมกัน

- **2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในเครือข่ายอุปทานของโลก** อาเซียนจะต้องส่งเสริมการเข้าไปมีส่วนร่วมในเครือข่ายอุปทานของโลกมากขึ้น โดยการดำเนินงานรับหลักปฏิบัติสากลที่ดีและมาตรฐานในการผลิตและจำหน่ายมาใช้ในภูมิภาคอย่างต่อเนื่องและพัฒนาความช่วยเหลือทางวิชาการเพื่อยกระดับขีดความสามารถและผลิตภาพด้านอุตสาหกรรม และส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมในการรวมกลุ่มระดับภูมิภาคและระดับโลกให้กับประเทศสมาชิกที่มีระดับการพัฒนาต่ำกว่าของอาเซียน มีแผนกลยุทธ์ที่รวมหลักเกณฑ์สำคัญสำหรับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในเชิงลึกและครอบคลุม มีหน่วยงานอาเซียนที่เกี่ยวข้องจะประสานการดำเนินงานตามแผนงานและมาตรการต่างๆ ในขณะที่หน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องจะรับผิดชอบในการดูแลการดำเนินการและเตรียมพร้อมสำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับชาติ ทั้งนี้ จะดำเนินการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในลักษณะหุ้นส่วนกับภาคเอกชน สมาคมอุตสาหกรรมและประชาคมต่าง ๆ ในระดับภูมิภาคและระดับประเทศตามความจำเป็น

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม ความยุติธรรม และสิทธิการส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และการสร้างอัตลักษณ์อาเซียน ทั้งนี้พิมพ์เขียวหรือแผนการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มีเป้าหมายที่จะทำให้เกิดประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเป็นสังคมที่รับผิดชอบเพื่อก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความเป็น เอกภาพในหมู่ประชาชาติและประชาชนอาเซียน โดยการเสริมสร้างอัตลักษณ์ร่วมกัน สร้างสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชาชนมีส่วนร่วม โดยมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่และสวัสดิการของประชาชนดีขึ้น ตอบสนองต่อความต้องการของภูมิภาคในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยดำเนินกิจกรรมที่เน้นการให้ความสำคัญกับประชาชนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อบูรณาการการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนจะช่วยสนับสนุนการสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งสำหรับความเข้าใจอันดี การเป็นเพื่อนบ้านที่ดี และการแบ่งปันความรับผิดชอบ มีความยืดหยุ่น ยึดมั่นในหลักการ มีความร่วมมือ มีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อ ส่งเสริมการพัฒนา มนุษย์และสังคม เศรษฐกิจในเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ความเท่าเทียมทางเพศ และการส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม เศรษฐกิจใน ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ภาษา และศาสนาของประชาชนอาเซียน และให้ความสำคัญกับมิติทางสังคมในเรื่อง การลดช่องว่างการพัฒนาโดยขจัดความแตกต่างทางการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

คุณลักษณะของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

- ตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนนั้น ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มีคุณลักษณะ 6 ลักษณะ ได้แก่
- 1) การพัฒนามนุษย์
- 2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม
- 3) ความยุติธรรมและสิทธิ
- 4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
- 5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และ
- 6) การลดช่องว่างการพัฒนา

คุณลักษณะของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

(Characteristics of ASEAN Socio-Cultural Community)

- ➔ 1. การพัฒนามนุษย์ (human development)
- ➔ 2. การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (social welfare and protection)
- ➔ 3. ความยุติธรรมและสิทธิ (social justice and rights)
- ➔ 4. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (ensuring environmental sustainability)
- ➔ 5. การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (building ASEAN identity)
- ➔ 6. การลดช่องว่างการพัฒนา (narrowing the development gap)

คุณลักษณะที่ 1 การพัฒนามนุษย์

- คุณลักษณะประการที่ 1 ของแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน คือ การพัฒนามนุษย์ (human development) ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

คุณลักษณะที่ 1	การพัฒนามนุษย์
องค์ประกอบที่ 1	ให้ความสำคัญกับการศึกษา (advancing and prioritizing education)
องค์ประกอบที่ 2	การลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (investment in human resource development)
องค์ประกอบที่ 3	ส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม (promotion of decent work)
องค์ประกอบที่ 4	ส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ (promoting information and communication technology)
องค์ประกอบที่ 5	การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์ (facilitation access to applied science and technology)
องค์ประกอบที่ 6	เสริมสร้างทักษะในการประกอบการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ (strengthening entrepreneurship skills for women, youth, and the elderly and persons with disabilities)

○ 1. ให้ความสำคัญกับการศึกษา เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ

เน้นการบูรณาการด้านการศึกษาให้เป็นวาระการพัฒนาของอาเซียน การสร้างสังคมความรู้ โดยส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัย และการสร้างความตระหนักรับรู้เรื่องอาเซียนในกลุ่มเยาวชน ผ่านทางการศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างอัตลักษณ์อาเซียนบนพื้นฐานของมิตรภาพและความร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยจัดการไม่รู้หนังสือ และให้หลักประกันทางการศึกษาภาคบังคับอย่างเท่าเทียมกันทุกเพศ โดยเปิดโอกาสอย่างเท่าเทียม โดยไม่คำนึงถึงสถานะทางสังคม เชื้อชาติหรือชาติพันธุ์ หรือความพิการ รวมทั้งการฝึกอบรมครูผู้สอนและจัดโครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ด้านการศึกษาระดับสูง โดยเฉพาะในประเทศกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม (กลุ่ม CLMV)

- 2. การลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของอาเซียน โดยดำเนินกิจกรรมเชิงยุทธศาสตร์และพัฒนาคุณสมบัติ ความสามารถ การเตรียมความพร้อมที่ดีให้กับแรงงานอาเซียนเพื่อที่จะเอื้อต่อการรับมือกับประโยชน์และกับสิ่งท้าทายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการรวมตัวในภูมิภาคได้ โดยการส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางธุรกิจระหว่างประเทศในสถานที่ทำงาน มีการประเมินเพื่อกำหนดความต้องการการฝึกอบรมในอาเซียน โดยเฉพาะในประเทศกัมพูชา ลาว และเวียดนาม เพื่อร่วมกันจัดทำโครงการความร่วมมือทางด้านวิชาการสำหรับผู้ใช้แรงงาน การส่งเสริมทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับผู้ใช้แรงงานในอาเซียนโดยการจัดหลักสูตรหรือโครงการฝึกอบรมร่วมกัน มีการจัดการฝึกอบรมทักษะเพื่อคำนึงถึงความแตกต่างทางเพศสำหรับผู้ฝึกในประเทศสมาชิกโดยเฉพาะประเทศกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม

- 3. ส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ เน้นส่งเสริมให้รวมหลักการการทำงานอย่างถูกต้องและเหมาะสมไว้ในวัฒนธรรมการทำงานของอาเซียน รวมถึงสุขภาพและความปลอดภัยในที่ทำงาน และทำให้เกิดความมั่นใจว่าการส่งเสริมการบริหารกิจการจะเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการจ้างงานของอาเซียนเพื่อให้บรรลุผลตามยุทธศาสตร์การจ้างงาน โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถของภาครัฐ ในการติดตามตลาดแรงงานและตัวชี้วัดทรัพยากรมนุษย์และคิดค้นนโยบายรองรับผลกระทบต่อสังคม จัดทำกรอบด้านทักษะระดับชาติเพื่อนำไปสู่การยอมรับทักษะในระดับอาเซียน การจัดตั้งเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมในอาเซียน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างอุตสาหกรรมที่แข็งแกร่ง มีความกลมกลืน มีผลผลิตมากขึ้นและมีงานที่ดี

- 4. ส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ เน้นการดำเนินโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งเสริมการปฏิบัติตามข้อริเริ่มของภูมิภาคด้านไอซีที โดยการดำเนินโครงการเสริมสร้างขีดความสามารถ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้าน ไอซีทีในอาเซียน โดยเฉพาะในกลุ่มสตรี เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ส่งเสริมการใช้ไอซีทีใน

- 5. การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ พัฒนานโยบายและกลไกเพื่อสนับสนุนความร่วมมือในด้านการวิจัย การพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การถ่ายทอดเทคโนโลยีรวมทั้งในเชิงพาณิชย์ การจัดตั้งเครือข่ายสถาบัน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและแลกเปลี่ยนการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการค้า และการวิจัยร่วมกันและการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี

- 6. เสริมสร้างทักษะในการประกอบการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ เน้นส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ สตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มชายขอบใน กำลังแรงงานที่มีผลผลิต โดยการฝึกอบรมการฝีมือเพื่อปรับปรุงคุณภาพ ความเป็นอยู่ โดยการจัดตั้งเวทีอาเซียนด้านผู้ประกอบการเยาวชน ภายใต้อกรอบความร่วมมือรายสาขาด้านแรงงาน เยาวชน การศึกษา มีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ประกอบการสตรี รวมทั้งการเข้าถึง เงินกู้ สินเชื่อ รายย่อยไร้หลักประกัน เทคโนโลยี การฝึกอบรม การตลาด และการ ให้บริการการคุ้มครองทางสังคม

- 7. พัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ เน้นการจัดตั้งระบบราชการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีความรับผิดชอบและมีความน่าเชื่อถือ โดยการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลในระบบราชการของอาเซียน และเพิ่มความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียน

คุณลักษณะที่ 2 การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม

คุณลักษณะประการที่ 2 ของแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน คือ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (social welfare and protection) ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

คุณลักษณะที่ 2	การพัฒนามนุษย์
องค์ประกอบที่ 1	การขจัดความยากจน (poverty alleviation)
องค์ประกอบที่ 2	เครือข่ายความปลอดภัยทางสังคมและความคุ้มกันจากผลกระทบด้านลบจากการรวมตัวอาเซียนและโลกาภิวัตน์ (social safety net and protection from the negative impacts of integration and globalization)
องค์ประกอบที่ 3	ส่งเสริมความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหาร (enhancing food security and safety)
องค์ประกอบที่ 4	การเข้าถึงการดูแลสุขภาพและส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพ (access to healthcare and promotion of healthy lifestyles)
องค์ประกอบที่ 5	การเพิ่มศักยภาพในการควบคุมโรคติดต่อ (improving capability to control communicable diseases)
องค์ประกอบที่ 6	รับประกันอาเซียนที่ปลอดยาเสพติด (ensuring a drug-free ASEAN)
องค์ประกอบที่ 7	การสร้างรัฐที่พร้อมรับภัยพิบัติและประชาคมที่ปลอดภัยขึ้น (building disaster-resilient nations and safer communities)

- 1. การขจัดความยากจน เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ เน้นการแก้ไข ปัญหาความเหลื่อมล้ำในด้านสังคมและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ สมาชิกอาเซียน รวมถึงการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ ของสหประชาชาติ ในด้านการกำจัดความยากจนและความหิวโหย
- 2. เครือข่ายความปลอดภัยทางสังคมและความคุ้มครองจากผลกระทบ ด้านลบจากการรวมตัวอาเซียนและโลกาภิวัตน์ เป้าหมายเชิง ยุทธศาสตร์ คือ ให้ความมั่นใจว่าประชาชนอาเซียนทุกคนได้รับ สวัสดิการสังคมและการคุ้มครองจากผลกระทบเชิงลบจากโลกาภิวัตน์และ การรวมตัว โดยพัฒนาคุณภาพ ความครอบคลุม และความยั่งยืนของ การคุ้มครองทางสังคม และเพิ่มความสามารถในการจัดการความเสี่ยง ทางด้านสังคม

- 3. ส่งเสริมความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหาร เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ให้ความมั่นใจว่าประชาชนอาเซียนทุกคนมีอาหารเพียงพอตลอดเวลาและให้ความมั่นใจในความปลอดภัยด้านอาหารในรัฐสมาชิกอาเซียน โดยการปรับกฎระเบียบทางด้านความมั่นคงทางอาหารระดับชาติให้เข้ากับมาตรฐานระดับนานาชาติที่ได้รับการยอมรับ รวมทั้งมาตรการการกักกันและการตรวจสอบสำหรับการเคลื่อนย้ายพืชและสัตว์และผลผลิตที่ทำจากพืชและสัตว์ มีการสร้างเครือข่ายของห้องปฏิบัติการด้านอาหารที่มีประสิทธิภาพของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล การค้นหาประสบการณ์ แนวปฏิบัติการที่ดีที่สุดที่เกี่ยวกับห้องปฏิบัติการด้านอาหาร

- 4. การเข้าถึงการดูแลสุขภาพและส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ เน้นการเข้าถึงการรักษาสุขภาพการบริการทางการแพทย์และยาที่เพียงพอและราคาถูกลง และส่งเสริมให้ประชาชน อาเซียนดำรงชีวิตที่มีสุขภาพสมบูรณ์ มีการส่งเสริมการลงทุนในเรื่องการ ปรับปรุงโครงสร้างการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานอย่างมีเหตุผล เพื่อเป็น หลักประกันทางด้านการเงินและสังคมสำหรับคนยากจนและคนที่ไม่ได้ รับโอกาสทางด้านสังคมให้สามารถเข้าถึงการรับบริการและบรรลุ เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหประชาชาติเกี่ยวกับทางด้านสุขภาพได้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมการใช้ชีวิตอย่างมีสุขภาพที่ดีและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย และการ รักษา สุขภาพจิต ให้มีลักษณะที่เข้าถึงง่าย ราคาถูกลง และมีความยั่งยืน

- 5. การเพิ่มศักยภาพในการควบคุมโรคติดต่อ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ เสริมสร้างความพร้อมและประสิทธิภาพในระดับภูมิภาค โดยบูรณาการแนวทางการป้องกันการเฝ้าระวัง ควบคุม และการสนองตอบที่ทันเวลา เพื่อแก้ปัญหาโรคติดต่อและโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ เสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาความตกลงความร่วมมือระดับภูมิภาค โดยบูรณาการแนวทางการป้องกัน การควบคุม การเตรียมความพร้อมเรื่องโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ โดยให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องสุขภาพ ปี 2548 และยุทธศาสตร์เอเชีย-แปซิฟิก สำหรับโรคติดต่ออุบัติใหม่ มีการจัดตั้ง เสริมสร้าง และคงไว้ซึ่งระบบการสนับสนุนระดับภูมิภาคและสร้างเครือข่ายเพื่อลดช่องว่างระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ในการรับมือกับโรคติดเชื้ออุบัติใหม่และโรคติดต่ออื่น

6. **รับประกันอาเซียนที่ปลอดภัย** เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ลดการเสพยาเสพติดที่ผิดกฎหมายในหมู่ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียน เยาวชน และกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง โดยเน้นมาตรการป้องกันและส่งเสริมการเข้าถึงวิธีการรักษาการฟื้นฟูเพื่อกลับเข้าสู่สังคมอีกครั้ง และการบริการหลังการบำบัดเพื่อให้กลับเข้าสู่สังคมอย่างเต็มที่โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรภาคประชาสังคม

7. **การสร้างรัฐที่พร้อมรับกับภัยพิบัติและประชาคมที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น** เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ เสริมสร้างกลไกให้มีประสิทธิภาพและสามารถป้องกันและลดการสูญเสียชีวิต และทรัพย์สินทางสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของรัฐสมาชิกอาเซียนอันเกิดจากภัยพิบัติ และร่วมมือกันจัดการกับภัยพิบัติฉุกเฉินโดยใช้ความพยายามของรัฐบาล และความร่วมมือในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ โดยส่งเสริมการใช้บริการศูนย์อำนวยความสะดวกในภูมิภาคให้มากขึ้น เช่น การใช้บริการศูนย์พยากรณ์อากาศอาเซียน ศูนย์ประชาสัมพันธ์ด้านแผ่นดินไหวอาเซียน เป็นต้น

คุณลักษณะที่ 3 ความยุติธรรมและสิทธิ

- คุณลักษณะประการที่ 3 ของแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน คือ ความยุติธรรมและสิทธิ (social justice and rights) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

คุณลักษณะที่ 3	การพัฒนามนุษย์
องค์ประกอบที่ 1	การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการสำหรับสตรี เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการ (promotion and protection of the rights and welfare of women, children, the elderly, and person with disabilities)
องค์ประกอบที่ 2	การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน (protection and promotion of the rights of the rights of migrant workers)
องค์ประกอบที่ 3	ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ (promoting corporate social responsibility)

1. การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการสำหรับสตรี เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ปกป้องผลประโยชน์ สิทธิ รวมทั้งส่งเสริมโอกาสอย่างเท่าเทียม และยกระดับคุณภาพชีวิตมาตรฐานการดำรงชีพสำหรับสตรี เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

2. การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ส่งเสริมให้นโยบายแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานมีความครอบคลุมและมีการคุ้มครองที่เหมาะสมตามกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายของแต่ละประเทศสมาชิก และการดำเนินการให้สอดคล้องกับปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน

3. ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ส่งเสริมให้เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจรวมไว้ในเรื่องที่ภาคธุรกิจต้องดำเนินการเพื่อให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในรัฐสมาชิกอาเซียน

คุณลักษณะที่ 4 ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

- คุณลักษณะประการที่ 4 ของแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน คือ ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (ensuring environmental sustainability) มี 12 องค์ประกอบ ดังนี้

คุณลักษณะที่ 4	การพัฒนามนุษย์
องค์ประกอบที่ 1	การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก (addressing global environmental issues)
องค์ประกอบที่ 2	การจัดการและการป้องกันปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมข้ามแดน (managing and preventing trans boundary environmental pollution)
องค์ประกอบที่ 3	ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชน (promoting sustainable development through environmental education and public participation)
องค์ประกอบที่ 4	ส่งเสริมเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม (promoting environmentally sound technology)
องค์ประกอบที่ 5	ส่งเสริมคุณภาพมาตรฐานการดำรงชีวิตในเมืองต่างๆ ของอาเซียนและเขตเมือง (promoting quality living standards in ASEAN cities/urban areas)
องค์ประกอบที่ 6	การทำการประสานกันเรื่องนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและฐานข้อมูล (harmonizing environmental policies and databases)
องค์ประกอบที่ 7	ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรชายฝั่งและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน (promoting the sustainable use of coastal and marine environment)
องค์ประกอบที่ 8	ส่งเสริมการจัดการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน (promoting sustainable management of natural resources and biodiversity)
องค์ประกอบที่ 9	ส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรน้ำจืด (promoting the sustainable of freshwater resources)
องค์ประกอบที่ 10	การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศและการจัดการต่อผลกระทบ (responding to climate change and addressing its impacts)
องค์ประกอบที่ 11	ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน (promoting sustainable forest management)

1. การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลกโดยปราศจากผลกระทบต่อหลักการแข่งขันและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยอยู่บนพื้นฐานของหลักความเท่าเทียม ยืดหยุ่น มีประสิทธิภาพ และหลักการยอมรับผิดชอบร่วมกันในระดับที่แตกต่างกันโดยสะท้อนถึงสภาพการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่แตกต่างกัน

2. การจัดการและการป้องกันปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมข้ามแดน เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ดำเนินมาตรการและส่งเสริมความร่วมมือระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านปัญหามลพิษจากสิ่งแวดล้อม ซึ่ง รวมถึงปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดน การเคลื่อนย้ายปฏิภาณอันตรายข้ามแดน โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถ ส่งเสริมการตระหนักรู้ต่อสาธารณชน เพิ่มอำนาจการบังคับใช้กฎหมาย และสนับสนุนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และดำเนินการตามความตกลงอาเซียนว่าด้วยมลพิษหมอกควันข้ามแดน

- **3. ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชน** เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ทำให้อาเซียนเขียวและสะอาด มั่งคั่งด้วยประเพณีวัฒนธรรม เป็นที่ซึ่งค่านิยมและธรรมเนียมปฏิบัติของประชาชนสอดคล้องกลมกลืน และประสานกับธรรมชาติด้วยการที่ประชาชนมีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เต็มไปด้วยชาติพันธุ์ทางสิ่งแวดล้อมและมีความตั้งใจ และความสามารถในการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนของภูมิภาค
- **4. ส่งเสริมเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม** เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ใช้เทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อบรรลุเป้าหมายเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยให้มีผลกระทบน้อยที่สุดต่อสิ่งแวดล้อม
- **5. ส่งเสริมคุณภาพมาตรฐานการดำรงชีวิตในเมืองต่างๆ ของอาเซียนและเขตเมือง** เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ เพื่อรับประกันว่าเขตเมืองและชุมชนในอาเซียน มีสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน รองรับความต้องการของประชาชนในด้านสังคมและเศรษฐกิจได้
- **6. การทำการประสานกันเรื่องนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและฐานข้อมูล** เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ส่งเสริมความพยายามที่เหมาะสมที่จะประสานนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและฐานข้อมูลที่ละชั้น โดยคำนึงถึงสถานะแวดล้อมระดับชาติของรัฐสมาชิก เพื่อสนับสนุนการบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและเป้าประสงค์ด้านเศรษฐกิจของภูมิภาค

- **7. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรชายฝั่งและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน** เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ สร้างหลักประกันเรื่องสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งว่าจะได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ระบบนิเวศ ตัวอย่าง พืชและพื้นที่ดั้งเดิมได้รับการคุ้มครอง การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้รับการจัดการอย่างยั่งยืน และการตระหนักรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งได้รับการปลูกฝัง

- **8. ส่งเสริมการจัดการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน** เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ให้ความมั่นใจว่าความหลากหลายทางชีวภาพที่สมบูรณ์ของอาเซียนจะได้รับการรักษาและจัดการอย่างยั่งยืนโดยการเสริมสร้างสถานะที่ดีทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

- **9. ส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรน้ำจืด** เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรน้ำจืด โดยให้ความเชื่อมั่นในเรื่องการเข้าถึงทรัพยากรน้ำอย่างเท่าเทียมกัน และคุณภาพที่ได้รับการยอมรับได้ในปริมาณที่เพียงพอ เพื่อรองรับความต้องการของประชาชนอาเซียน

- **10. การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศและการจัด การต่อผลกระทบ**
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ส่งเสริมความร่วมมือระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ เพื่อแก้ไข
ปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งผลกระทบต่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
สุขภาพและสิ่งแวดล้อมในรัฐสมาชิกอาเซียน โดยดำเนินมาตรการในการบรรเทาและการปรับตัวบน
พื้นฐานของหลักความเป็นธรรม ความยืดหยุ่น การมีประสิทธิภาพและความรับผิดชอบร่วมกัน และ
แตกต่างกัน ตามขีดความสามารถ รวมทั้งสะท้อนสถานะที่แตกต่างกันทางสังคมและเศรษฐกิจของแต่ละ
ประเทศ
- **11. ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน** เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ส่งเสริมการบริหาร
จัดการทรัพยากรป่าไม้ในภูมิภาคอาเซียนอย่างยั่งยืนและขจัดกิจกรรมที่ไม่ยั่งยืน รวมถึงการ
ดำเนินการปราบปรามการลักลอบตัดไม้ที่ผิดกฎหมายและการค้าที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

คุณลักษณะที่ 5: การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน

คุณลักษณะประการที่ 5 ของแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน คือ การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (building ASEAN identity) มี 4 องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

คุณลักษณะที่ 5	การพัฒนามนุษย์
องค์ประกอบที่ 1	ส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและความรู้สึกของการเป็นประชาคม (promotion of ASEAN awareness and a sense of community)
องค์ประกอบที่ 2	การอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียน (preservation and promotion of ASEAN cultural heritage)
องค์ประกอบที่ 3	ส่งเสริมการสร้างสรรค์ด้านวัฒนธรรมและอุตสาหกรรม (promotion of cultural creativity)
องค์ประกอบที่ 4	การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับชุมชน (engagement with the community)

- 1. ส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและความรู้สึกของการเป็นประชาคม เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ สร้างความรู้สึกของความเป็นเจ้าของและการรวมกันเป็นเอกภาพท่ามกลางความหลากหลายและส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในเรื่องวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ศาสนา และอารยธรรม
- 2. การอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียน เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ส่งเสริมการสงวนและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาคมว่าจะส่งเสริมความตระหนักรู้และความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่เป็นเอกลักษณ์ของภูมิภาค และความคล้ายคลึงกันทางวัฒนธรรมและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศสมาชิก รวมทั้ง เพื่อปกป้องความเป็นเอกลักษณ์ของมรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียนในภาพรวม

- 3. ส่งเสริมการสร้างสรรค์ด้านวัฒนธรรมและอุตสาหกรรม เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ ส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียนและการดำรงอยู่ร่วมกันของอาเซียน โดยการสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม และการส่งเสริมและร่วมมือกันในอุตสาหกรรมด้านวัฒนธรรม
- 4. การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับชุมชน เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ คือ เพื่อปลูกฝังอัตลักษณ์อาเซียนและสร้างอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางในการก่อตั้งประชาคมโดยสนับสนุนทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วม

คุณลักษณะที่ 6: การลดช่องว่างการพัฒนา

คุณลักษณะประการที่ 6 ของแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน คือ การลดช่องว่างการพัฒนา (narrowing the development gap) มี เป้าหมายเชิง ยุทธศาสตร์ คือ เสริมสร้างความร่วมมือเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาโดยเฉพาะมิติการพัฒนา ด้านสังคม ระหว่างประเทศสมาชิกเก่า 6 ประเทศ (ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และบรูไน) และประเทศสมาชิกใหม่ (กลุ่ม CLMV: กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และ เวียดนาม) และในพื้นที่ของอาเซียนที่ถูกทอดทิ้งและด้อยพัฒนา มีมาตรการบูรณาการประเด็น ด้านการพัฒนาทางสังคมเข้ากับโครงการการพัฒนาและดำเนินการโครงการโดยผ่านกรอบ ความร่วมมืออนุภูมิภาคต่างๆ เช่น การพัฒนาพื้นที่อาเซียนตะวันออกระหว่างบรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ โดยมีโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุ ภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง ระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม การพัฒนาเศรษฐกิจสาม การพัฒนาแนวพื้นที่ ตะวันตก-ตะวันออก ระหว่างเวียดนาม ลาว กัมพูชาและตะวันออกเฉียงเหนือของไทย และ พม่า ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอาเซียน-ลุ่มน้ำโขง การพัฒนาสามเหลี่ยม กัมพูชา ลาว และ เวียดนาม สามเหลี่ยมมรกต กัมพูชา ลาว และไทย กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม

สรุปภาพรวมของประชาคมอาเซียน

- จากอาเซียนสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งประกอบด้วย 3 เสา คือ
- 1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน โดยคุณลักษณะของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนนั้นจะต้องประกอบด้วย คุณลักษณะที่ 1 คือ ประชาคมที่มีกติกาและมีการพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน คุณลักษณะที่ 2 คือ ประชาคมที่ทำให้ภูมิภาคมีความเป็นเอกภาพ มีความสงบสุข มีความแข็งแกร่ง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ และคุณลักษณะที่ 3 คือ ประชาคมที่ทำให้เป็นภูมิภาคที่มีพลวัตและมองไปยังโลกภายนอกที่มีการรวมตัวและลักษณะพึ่งพาซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น
- 2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยคุณลักษณะและองค์ประกอบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะต้องประกอบด้วย คุณลักษณะที่ 1 คือ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน คุณลักษณะที่ 2 คือ การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง คุณลักษณะที่ 3 คือ การเป็นภูมิภาคที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และคุณลักษณะที่ 4 คือ การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

สรุปภาพรวมของประชาคมอาเซียน

- 3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยคุณลักษณะของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนจะต้องประกอบด้วย คุณลักษณะที่ 1 คือ การพัฒนามนุษย์ คุณลักษณะที่ 2 คือ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม คุณลักษณะที่ 3 คือ ความยุติธรรมและสิทธิ คุณลักษณะที่ 4 คือ ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม คุณลักษณะที่ 5 คือ การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และคุณลักษณะที่ 6 คือ การลดช่องว่างการพัฒนา